

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

شامل: قوانین - مذاکرات مجلس شورای اسلامی - رویه‌های قضایی - عهدنامه‌ها - آئیننامه‌ها

WWW.RRK.IR

WWW.DASTOUR.IR

تصویب‌نامه‌ها - اساسنامه‌ها و آگهیها

تک شماره ۴۵۰۰ تومان

صفحه	دستگاه اجراءکننده	تاریخ تصویب	عنوان مندرجات (قوانین و مقررات و مصوبات آراء وحدت رویه)
۲	سازمان اداری و استخدامی کشور	۱۴۰۲/۴/۲۰	رای شماره 989773 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: مجوز شماره 110/34081 د م - 1401/6/23 سازمان اداری و استخدامی کشور که بر اساس آن به کارگیری نیرو در وزارت آموزش و پرورش محدود به جذب آن از مخازن سرمایه انسانی مراکز مشخصی شده و به محرومیت افراد دیگر از امکان بهره‌مندی از فرصت به کارگیری در آموزش و پرورش منجر گردیده ابطال شد
۳	شورای اسلامی شهر سرپل ذهاب	۱۴۰۲/۴/۲۰	رای شماره 992429 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: تعرفه شماره (5-2) عوارض و بهای خدمات سال 1399 شورای اسلامی شهر سرپل ذهاب تحت عنوان عوارض پذیره و تأسیسات شهری از تاریخ تصویب ابطال شد
۴	شورای اسلامی شهر اراک	۱۴۰۲/۴/۲۰	رای شماره 992564 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند 5 صور تجلسه شماره 161 مورخ 1399/2/22 شورای اسلامی شهر اراک که متضمن اتخاذ تصمیم در خصوص موارد مربوط به طرح تفصیلی است به تبعیت از نظر فقهای شورای نگهبان از تاریخ تصویب ابطال شد
۶	شورای اسلامی شهر اردبیل	۱۴۰۲/۴/۲۰	رای شماره 992733 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند 2 ماده 12 تعرفه عوارض و بهای خدمات سال 1399 شورای اسلامی شهر اردبیل که متضمن پیش‌بینی عوارض در خصوص تغییر کاربری است و بند 3 و تبصره بند 4 از ماده مذکور که متضمن تسری عوارض موضوع این مقررات به گذشته است از تاریخ تصویب ابطال شد
۷	اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان	۱۴۰۲/۴/۲۰	رای شماره 993363 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند 6 صور تجلسه مورخ 1398/2/30 کارگروه زمین‌های معوض ورزشگاه بزرگ اصفهان و بند 3 صور تجلسه مورخ 1398/9/18 کارگروه تعیین تکلیف پلاکهای معوض اراضی ورزشگاه بزرگ اصفهان در قطعه چهل هکتاری بهارستان که صرفاً تصمیماتی در خصوص افرادی که در طرح احداث ورزشگاه مذکور اراضی متعلق به آنها مورد تملک قرار گرفته اتخاذ گردیده است قابل طرح در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تشخیص نگردید و جهت رسیدگی به شعبه دیوان عدالت اداری ارجاع می‌گردد
۸	وزارت آموزش و پرورش	۱۴۰۲/۴/۲۰	رای شماره 993532 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: الف. شیوه‌نامه بررسی اسناد، مدارک و انجام مصاحبه استخدامی معرفی شدگان چند برابر ظرفیت وزارت آموزش و پرورش از محل هشتمین آزمون مشترک فراگیر دستگاههای اجرایی در دی ماه سال 1398 (موضوع بخشنامه شماره 710/49 مورخ 1399/11/12 معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش) ابطال شد. ب. خواسته الزام به پذیرش و استخدام قابل طرح در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تشخیص نگردید و پرونده جهت رسیدگی به شعبه دیوان عدالت اداری ارجاع گردید.
۱۰	شورای اسلامی شهر سرعین	۱۴۰۲/۴/۲۰	رای شماره 993554 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض و بهای خدمات سال 1399 شورای اسلامی شهر سرعین که بر اساس آن اعلام شده است که شهرداری به هیچ عنوان مجاز به پراخت غرامت در صورت ادعای اشخاص نیست در حد مقرر در نظریه فقهای شورای نگهبان ابطال شد

صفحه	دستگاه اجراء کننده	تاریخ تصویب	عنوان مندرجات (قوانین و مقررات و مصوبات آراء وحدت رویه)
۱۱	شورای اسلامی شهر مراغه	۱۴۰۲/۴/۲۰	رأی شماره ۹۹۳۷۰۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند ۵ تبصره ۱ ماده ۱۴ تعرفه عوارض محلی سال ۱۴۰۰ شورای اسلامی شهر مراغه که بر اساس آن در احداث هرگونه مراکز فرهنگی و گردشگری پس از طی مراحل تغییر کاربری از سازمان جهاد کشاورزی، شهرداری نیز سهمی از ساخت عرصه پلاک اخذ خواهد کرد، ابطال شد
۱۱	شورای عالی مدیریت بحران کشور	۱۴۰۲/۴/۲۷	رأی شماره ۱۰۶۴۷۶۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بندهای شماره ۰۱۲۳۴۰۱۵ و ۰۱۲۳۴۰۱۶ از جدول مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۰/۹/۲۴ شورای عالی مدیریت بحران که بر اساس آن سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور و همچنین شهرداریها به عنوان دستگاه مسئول نسبت به امر ساماندهی و ایمن سازی و لایروبی مسیلها و رودخانهها تعیین شدهاند ابطال شد
۱۳	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل	۱۴۰۲/۴/۲۷	رأی شماره ۱۰۶۴۹۸۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند ۸ بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۰۱۸ مورخ ۱۴۰۱/۱/۱۰ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل که متضمن ممنوعیت مأموریت آموزشی ایثارگران است، ابطال شد
۱۴	سازمان غذا و دارو	۱۴۰۲/۴/۲۷	رأی شماره ۱۰۶۵۰۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: بند ۱۲ بخشنامه شماره ۰۶۷۵/۲۰۸۰ مورخ ۱۴۰۰/۱/۱۸ مدیر کل فرآوردههای غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو که عسل را مشمول عنوان فعالیت مشاغل خانگی قرار نداده و بند ۳ بخشنامه شماره ۰۶۷۵/۲۱۹۷۲ مورخ ۱۴۰۰/۳/۱ مدیر کل فرآوردههای غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو که علاوه بر پسته و زعفران با تصریح به چای، برنج و نظائر آن، این موارد را هم به فهرست مستثنیات اقلام غذایی مشمول فعالیت مشاغل خانگی افزوده است از تاریخ تصویب ابطال شد
۱۶	هیأت عمومی دیوان عدالت اداری	۱۴۰۲/۴/۲۷	رأی شماره ۱۰۶۵۲۸۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با اعمال ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری نسبت به دادنامه شماره ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۸۵۳ الی ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۲۸۵۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موافقت گردید بر همین اساس بندهای شماره ۰۶-۳ و ۰۶-۴ و ۰۶-۷ و ۰۶-۹ و ۰۶-۱۰ و ۰۶-۱۲ و جداول شماره ۱ و ۲ و ۳ مصوبه جلسه شماره ۳۰۵ مورخ ۱۳۹۹/۶/۲۳ بند ۳-۸-۴ مصوبه شماره ۱ جلسه شماره ۳۲۳ مورخ ۱۴۰۰/۵/۱۰، ماده ۵ مصوبه شماره ۲ جلسه شماره ۲۲۲ مورخ ۱۳۹۴/۷/۱۶ و بند ۱۲-۴ مصوبه شماره ۲ جلسه شماره ۲۱۰ مورخ ۱۳۹۳/۲/۱۷ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و بند ۳ و ستون مرتبط با مبلغ تضمین درآمد جدول ذیل بند ۱ تصویب نامه شماره ۱۰۹۳۵۱/ت۵۲۴۶۷-ه مورخ ۱۳۹۴/۸/۲۰ هیأت وزیران از تاریخ تصویب ابطال شد

قوانین و مقررات عمومی

شماره 0106712

1402/5/7

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 140231390000989773 مورخ 1402/4/20 با موضوع: «مجوز شماره 110/34081/د م - 1401/6/23 سازمان اداری و استخدامی کشور که بر اساس آن به کارگیری نیرو در وزارت آموزش و پرورش محدود به جذب آن از مخازن سرمایه انسانی مراکز مشخصی شده و به محرومیت افراد دیگر از امکان بهره‌مندی از فرصت به کارگیری در آموزش و پرورش منجر گردیده ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/20 شماره دادنامه: 140231390000989773

شماره پرونده: 0106712

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای سجاد کریمی پاشاکی

طرف شکایت: سازمان اداری و استخدامی کشور

موضوع شکایت و خواسته: ابطال مجوز شماره 110/34081/د م - 1401/6/23

سازمان اداری و استخدامی کشور

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال مجوز شماره 110/34081/د م - 1401/6/23

سازمان اداری و استخدامی کشور را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است:

"طرف شکایت طی صدور مجوز معترض عنه که به طور محرمانه صادر شده است به وزارت آموزش و پرورش اجازه جذب 6382 نفر را به صورت قراردادکار معین آن هم بدون الزام به رعایت سقف تبصره ذیل ماده 32 قانون مدیریت خدمات کشوری و نیز الزام به برگزاری آزمون عمومی با نشر آگهی عمومی داده لذا این مکاتبه به شرح ذیل برخلاف قوانین می‌باشد.

۱- محرمانه بودن مجوز جذب نیرو، خود در معنای امر غیر قابل آشکارسازی است و این امر با توجه به اینکه جذب و به کارگیری امری محرمانه تلقی نمی‌شود، عملاً در راستای پنهان و مخفی کاری می‌باشد که با اصل شفافیت و نیز تبصره ذیل ماده 5 قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات مغایرت دارد.

۲- مستفاد از فراز دوم بخش ثالثاً دادنامه 3107 - 1400/11/23 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، رعایت اصل برابری فرصت‌ها و شرایط مندرج در ماده 44 قانون مدیریت خدمات کشوری در انعقاد قرارداد نیروهای موضوع تبصره ذیل ماده 32 این قانون الزامی است.

[3]- وفق اصل 28 قانون اساسی و لزوم تبعیت از بند 9 اصل 3 قانون اساسی، هرگونه جذب و به کارگیری مستلزم رعایت شرایط عادلانه و برابر است.

[4]- وفق بند 2 سیاست‌های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری و استلزام به تبعیت از آن مستفاد از ماده 122 قانون مدیریت خدمات کشوری، عدالت محوری در جذب مورد تأکید و اجتناب ناپذیر دانسته شده است.

[5]- مستفاد از تبصره ذیل ماده 32 قانون مدیریت خدمات کشوری، نیروی قراردادی تا ده درصد از پست‌های سازمانی مصوب امکان جذب دارد.

[6]- بر اساس ماده 21 قانون جامع خدمات رسانی به ایثارگران در هر جذبی توسط دستگاه‌های موضوع ماده 2 این قانون سهمیه پیش‌بینی شده برای مشمولین ایثارگران می‌بایست لحاظ گردد. لذا ابطال مصوبه از بدو صدور مورد تقاضا می‌باشد."

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

مجوز شماره 110/34081/د م - 1401/6/23

"برادر ارجمند جناب آقای دکتر نوری

وزیر محترم آموزش و پرورش

موضوع: صدور مجوز قرارداد کار معین جدید

بازگشت به جلسات کارشناسی متعدد و توافق صورت گرفته طی جلسه مشترک در تاریخ 1401/6/3، با درخواست آن دستگاه مبنی بر صدور مجوز به کارگیری شش هزار و سیصد و هشتاد و دو (6382) نفر به صورت قرارداد کار معین برای تصدی صرفاً پست آموزگاری دوره ابتدایی در مناطق آموزشی دارای کلاس‌های با تراکم چهل و پنج نفر و بیشتر و یا دارای کلاس‌های متعدد فاقد معلم، به مدت یک سال به شرح جدول شماره (1) مشروط به رعایت فرآیندها و ملاحظات ذیل‌الذکر موافقت می‌شود.

مقررات اداری باید توجه داشت اعلام‌هایی آگهی همراه با هیچ تکلیفی نیستند، قاعده حقوقی به شمار نمی‌روند.

۲- مجوز مذکور طی نامه شماره 99665 - 1401/12/3 این سازمان ابطال شده است.

۳- مطابق ماده 44 قانون مدیریت خدمات کشوری جذب باید از طریق انتشار آگهی عمومی باشد و نه صدور مجوز، بنابراین الزامی به استفاده از نامه محرمانه یا غیرمحرمانه در مکاتبه بین دستگاهی برای سازمان اداری و استخدامی کشور با سایر دستگاه‌های اجرایی ذکر شده وجود ندارد بر همین اساس مورد شماره 1 بلاوجه می‌باشد.

۴- در خصوص بند 2 و 2 مکرر و 3 دادخواست مزبور ذکر نام مؤسسات و نهادها صرفاً به منظور تأکید بوده است و محلی از اعراب برای اختصاص سهمیه ندارد.

5- مجوز صادره با رعایت تبصره ذیل ماده 32 قانون مدیریت خدمات کشوری و در سقف ده درصد پست‌های مصوب سازمانی وزارت آموزش و پرورش بوده است.

6- علاوه بر این مکاتبات مورد استناد شاکی صرفاً مکاتبات بین دو سازمان می‌باشد و

متضمن وضع قاعده آمه و لازم‌الاجرا نیست و جنبه اخباری و ارشادی دارد و شکایت شاکی از مصادیق نظامات و مقررات دولتی مذکور در بند 1 ماده 12 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری نمی‌باشد لذا به استناد آرای هیأت عمومی به شماره 1815، 1814 و 1813-1397/9/13 رسیدگی به آن خارج از صلاحیت هیأت تخصصی و عمومی دیوان عدالت اداری می‌باشد. لذا رد شکایت شاکی را استدعا دارد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/20 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

اولاً به موجب تبصره ذیل ماده 32 قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب سال 1386، سازمان اداری و استخدامی کشور صرفاً می‌تواند به کارگیری افراد را با رعایت شرایط مندرج در تبصره مذکور تأیید نماید و این سازمان اختیاری درخصوص تصریح به جذب نیرو از مراجع خاص در مجوزهای صادره خود ندارد و بر همین اساس مجوز شماره 110/34081/م مورخ 1401/6/23 سازمان اداری و استخدامی کشور که براساس آن به کارگیری نیرو در وزارت آموزش و پرورش محدود به جذب آن از مخازن سرمایه انسانی مراکز مشخصی شده و به محرومیت افراد دیگر از امکان بهره‌مندی از فرصت به کارگیری در آموزش و پرورش منجر گردیده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است. با اعمال ماده 13 قانون دیوان عدالت اداری و تسری اثر ابطال مقرره مورد شکایت به زمان صدور آن موافقت نشد. رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره 0106201

1402/5/7

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 14023139000992429 مورخ 1402/4/20 با موضوع: «تعرفه شماره (5) عوارض و بهای خدمات سال 1399 شورای اسلامی شهر سرپل ذهاب تحت عنوان عوارض پذیره و تأسیسات شهری از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد. مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی‌فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/20 شماره دادنامه: 14023139000992429

شماره پرونده: 0106201

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: سازمان بازرسی کل کشور

طرف شکایت: شورای اسلامی شهر سرپل ذهاب

موضوع شکایت و خواسته: ابطال تعرفه شماره (5) از تعرفه عوارض و بهای خدمات سال 1399 شورای اسلامی شهر سرپل ذهاب تحت عنوان عوارض پذیره تأسیسات شهری

گردش کار: سرپرست معاونت حقوقی، نظارت همگانی و امور مجلس سازمان بازرسی کل کشور به موجب شکایت نامه شماره 217548 - 1401/7/19 اعلام کرده است که:

1) اخذ تأییدیه تأمین اعتبار از سازمان برنامه و بودجه کشور
2) نظر به حساسیت شغل آموزگاری و فرصت کوتاه تا آغاز سال تحصیلی جدید و خلأ ناشی از کمبود نیروی انسانی درمناطق مذکور در جدول شماره (1) فراخوان افراد به کارگیری شده از محل این مجوز، باید از طریق مخازن سرمایه انسانی مراکز حاکمیتی ذیل‌الذکر، با ارائه سوابق آموزشی و تربیتی مرتبط و مؤثر، از بین برترین ارزیابی‌شدگان در این مرکز و بر اساس فرآیندهای اجرایی متناسب و مورد تأیید سازمان صورت پذیرد:

الف) «اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش آموزان»

ب) «سازمان مدارس صدرا» وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی

ج) «مؤسسه آموزشی فرهنگی راهیان کوثر»

د) «طرح شهید بهنام محمدی» وابسته به بسیج دانش آموزی کشور

ه) سایر طرح‌های آموزشی - تربیتی هم چون طرح مدارس امین و ... با نظر «ستاد همکاری حوزه‌های علمیه و آموزش و پرورش»

3) پس از بررسی سوابق و صلاحیت‌های اولیه افراد فراخوان شده طی (10) روز ضمن آموزش مقدماتی، دانش، مهارت و نگرش تربیتی ایشان در فضای رقابتی سنجیده شده و برگزیدگان در صورت کسب حداقل رتبه مربی معلم وارد دوره (10) روزه دوم آموزش‌های مقدماتی خواهند شد، پس از طی این فرآیند و طی مراحل گزینش و بارگذاری مدارک و مستندات لازم در سامانه کارمند ایران شماره شناسه افراد صادر می‌گردد. فرآیندهای اجرایی و تعیین محتوای سنجشی و آموزشی این بند با همکاری مشترک دانشگاه فرهنگیان، مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی، مجموعه‌های مذکور در بند (2) و با تأیید سازمان اداری و استخدامی کشور انجام خواهد شد.

4) افراد منتخب می‌بایست به مدت یک سال ضمن همکاری در محیط آموزشی، طبق قوانین و مقررات تحت پوشش دوره‌های آموزشی و مهارتی دانشگاه فرهنگیان قرار گیرند.

5) تداوم همکاری این افراد پس از یک سال، منوط به موفقیت در آزمون‌های استخدامی فراگیر با فرآیندهای جذب از طریق دانشگاه فرهنگیان است. شماره شناسه افرادی که مشمول این بند نشوند در پایان یک سال به تشخیص سازمان ابطال خواهد شد.

6) با توجه به تأخیر بیش از هشت سال در ارائه سند برنامه نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش، جذب هرگونه نیروی آموزشی، تربیتی، اداری و کیفیت بخشی جدید منوط به ارائه و تأیید سند برنامه نیروی انسانی خواهد بود.

ردیف	اداره کل	منطقه آموزشی	تعداد
1	تهران	تهران منطقه 1	37
2	تهران	تهران منطقه 2	66
3	تهران	تهران منطقه 3	52
4	تهران	تهران منطقه 4	155
5	تهران	تهران منطقه 5	156
6	تهران	تهران منطقه 6	29
7	تهران	تهران منطقه 7	37
8	تهران	تهران منطقه 8	56

معاون رئیس جمهور/ رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور"

در پاسخ به شکایت مذکور، سرپرست امور حقوقی سازمان اداری و استخدامی کشور به موجب لایحه شماره 100252 - 1401/12/6 اعلام کرده است:

"بازگشت به شماره پرونده 140131920001365972 - 1401/11/4 در خصوص شکایت آقای سجاد کریمی پاشاکی با موضوع درخواست ابطال کل مجوز شماره 110/34081 - 1401/6/23 این سازمان از تاریخ تصویب، ضمن هماهنگی با معاونت تخصصی این سازمان اعلام می‌دارد:

1- منظور از مقررات اداری و نظامات دولتی بند 1 ماده 12 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری آن دسته از مقرراتی است که جنبه ایقاعی داشته و مقامات صلاحیت دار اداری با شرایط خاص صادر می‌نمایند و قواعد حقوق و یا به عبارت دیگر، روابط حق و تکالیف را به طور کلی و نوعی مقرر می‌دارد. بنابراین ابطال مقررات و نظامات اداری در صورتی در صلاحیت هیأت عمومی دیوان عدالت اداری می‌باشد که دارای ویژگی الزام‌آور باشد. زیرا مقررات اداری به دلیل قابلیت کاربست عمومی که دارند اصولاً برای اجرا و تکمیل قوانین و انجام وظایف اداری وضع می‌شوند. بار الزام مقررات اداری، متکی بر قانون اساسی و در موارد وضع مقررات اجرایی قوانین، پشتوانه الزام آن علاوه بر قانون اساسی، قانون عادی است. برای تأمین اهداف مقررات اداری، اجرای آن باید مانند دیگر قواعد حقوقی الزامی باشد و تضمین شود در تبیین خصلت الزام‌آور بودن

خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۸۸ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده ۹۳ قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب ۱۴۰۲/۲/۱۰) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره ۹۹۰۲۳۰۸

1402/5/7

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 140231390000992564 مورخ 1402/4/20 با موضوع: «بند ۵ صورتجلسه شماره ۱۶۱ مورخ 1399/2/22 شورای اسلامی شهر اراک که متضمن اتخاذ تصمیم در خصوص موارد مربوط به طرح تفصیلی است به تبعیت از نظر فقهای شورای نگهبان از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی‌فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/20 شماره دادنامه: 140231390000992564
شماره پرونده: 9902308

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکیان: آقایان مجتبی شریعت منش و محمدرضا محمدی خو

طرف شکایت: شورای اسلامی شهر اراک

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۵ صورتجلسه شماره ۱۶۱ - 1399/2/22 شورای اسلامی شهر اراک

گردش کار: شاکیان به موجب دادخواستی واحد ابطال بند ۵ صورتجلسه شماره ۱۶۱ - 1399/2/22 شورای اسلامی شهر اراک را خواستار شده‌اند و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده‌اند که:

"شورای اسلامی شهر اراک بدون توجه به رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در بند ۵ صورتجلسه شماره ۱۶۱ - 1399/2/22 و در اقدامی مغایر با موازین قانونی و خارج از حدود اختیارات، بدون توجه به حکم ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها مصوب ۱۳۶۷ در خصوص نحوه صدور پروانه در اراضی واقع در طرح‌های شهرداری و یا دارای کاربری‌های عمومی مقرر نموده پروانه ساختمانی حداکثر تا ۴ طبقه و پیلوت صادر گردد که این مصوبه با توجه به دلایل مشروحه ذیل مغایر با موازین قانونی و آراء متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و خارج از حدود اختیارات شورای اسلامی شهر می‌باشد. چرا که اولاً: بر اساس قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران بررسی و تصویب طرح‌های تفصیلی شهری و تغییرات آنها در صلاحیت کمیسیون مقرر در ماده ۵ قانون مذکور بوده و علاوه بر آن هرگونه تغییر در طرح تفصیلی که در اساس طرح جامع مؤثر باشد می‌بایست به تأیید شورای عالی شهرسازی نیز برسد و اگرچه رئیس شورای اسلامی شهرها عضو کمیسیون مزبور می‌باشد ولی حق رأی ندارد که هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در رأی شماره ۴۷۲ - 1399/4/15 به این موضوع تصریح نموده است.

ثانیاً: مطابق بندهای ۳ و ۴ ماده ۲ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب سال ۱۳۵۱ اظهار نظر نسبت به پیشنهادها، لایحه شهرسازی و مقررات مربوط به طرح‌های جامع شهری که شامل منطقه‌بندی - نحوه استفاده از زمین - تعیین مناطق صنعتی - بازرگانی - اداری - مسکونی - تأسیسات عمومی - فضای سبز و سایر نیازمندی‌های عمومی شهر می‌باشد و تصویب معیارها و ضوابط و آیین‌نامه‌های شهرسازی از جمله وظایف شورای عالی شهرسازی است.

ثالثاً: با توجه به بند ۳۴ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی، شوراهای اسلامی صرفاً می‌توانند پیشنهاد یا پیشنهاداتی برای اصلاح و یا توسعه طرح‌های جامع یا طرح تفصیلی جهت بررسی و تصویب به مراجع مذکور در قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران ارسال کنند، بنابراین قانونگذار برای شورای اسلامی شهر مستقلاً اختیار وضع مقرر در خصوص تعیین تعداد طبقات تراکم و ضوابط شهرسازی در نظر نگرفته است.

"تعرفه شماره (۵-۲) عوارض محلی و بهای خدمات سال ۱۳۹۹ شهرداری سرپل ذهاب با عنوان «عوارض پذیره تأسیسات شهری» تعیین و مصوب شده است. این در حالی است که به موجب ماده ۱ قانون مالیات بر ارزش افزوده (مصوب سال ۱۳۸۷) عرضه کالا و ارائه خدمات در ایران و همچنین واردات و صادرات آنها از تاریخ لازم‌الاجرا شدن قانون از ابتدای سال ۱۳۸۸، مشمول مقررات قانون مذکور قرار گرفته است و در ماده ۳۸ قانون یاد شده نیز نرخ عوارض شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در رابطه با کالا و خدمات مشمول قانون تعیین شده است و مطابق ماده ۵۰ قانون صدرالذکر، برقراری هرگونه عوارض برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و همچنین ارائه خدمات که در این قانون تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده توسط شوراهای اسلامی و سایر مراجع ممنوع است. در ماده ۵۲ این قانون برقراری و دریافت هرگونه مالیات غیر مستقیم و عوارض دیگر از تولیدکنندگان و واردکنندگان و ارائه دهندگان خدمات ممنوع شده است.

نظر به موارد معنونه دکل‌ها و آنتن‌های مخابراتی (مورد استفاده شرکت‌های مخابراتی) جزئی از فرآیند تولید و عرضه خدمت نهایی مراجع مزبور است و در نهایت خدمت ارائه شده نیز مشمول نرخ عوارض مصرح در ماده ۳۸ قانون فوق‌الذکر خواهد بود و از طرف دیگر ارائه خدمت توسط شرکت‌های مخابراتی و بانک‌ها محدود به قلمرو جغرافیایی شهر نیست. ضمن آن که هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به موجب آرای شماره‌های ۸۸۷ - 1396/9/14، 1310 - 1399/10/13، 140009709058 - 1400/3/5 و 12920 - 1400/11/5 مصوبات مشابه شورای اسلامی سایر شهرها را ابطال نموده است. بنا به مراتب تعرفه شماره (۵-۲) عوارض محلی و بهای خدمات سال ۱۳۹۹ شهرداری سرپل ذهاب مغایر با قوانین یاد شده، آراء هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و خارج از حدود اختیارات واضح تشخیص و ابطال آن را در هیأت عمومی (به صورت فوق‌العاده و خارج از نوبت) از تاریخ تصویب مورد تقاضا می‌باشد."

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۹ شورای اسلامی شهر سرپل ذهاب:

"تعرفه شماره (۵-۲) عوارض پذیره و تأسیسات شهری

ردیف	عنوان تعرفه عوارض	ماخذ و نحوه محاسبه عوارض	توضیحات
1	عوارض از دکل، آنتن، تأسیسات مخابراتی و ارتباطی در (BTS)	$T=L \times P \times \frac{H^2}{h} \times \frac{16}{d}$	الف: T عوارض ماهانه به ریال ب: L-ضریب کاربری (برای کاربری‌های مسکونی، اداری و بهداشتی) 2 برای کاربری‌های تجاری، اداری و صنعتی 1/8 و سایر کاربریها 1/5 ج: H=ارتفاع دکل د: H=ارتفاع ساختمان (برای آنتن، BTS و ... که در معیار و فضاهای عمومی شهر نصب می‌شود عدد ثابت 30 در نظر گرفته می‌شود. ه: d=عرض معیار (به شرط آن که $\frac{16}{d} \geq 0/8$ باشد.
2	عوارض آماده‌سازی 3.p.t.m	عوارض خلاف جهت 4.P.S	تبصره ۱: منظور از S مترمربع می‌باشد. تبصره ۲: بر با عرض بیشتر به عنوان پایه و ملاک اصلی قرار خواهد گرفت. تبصره ۳: برهای با عرض کمتر از 50% اعمال می‌شود. تبصره ۴: منظور از t بر خیابان می‌باشد. تبصره ۵: منظور از m عرض معیار می‌باشد.

علی‌رغم ارسال و ابلاغ نسخه دوم دادخواست و ضامنه آن برای طرف شکایت تا زمان رسیدگی به پرونده پاسخی واصل نشده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/20 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

با توجه به اینکه براساس آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله رأی اخیرالصدور شماره 140109970905810649 مورخ 1401/4/14 این هیأت، اخذ عوارض سالیانه از دکلها و تأسیسات مخابراتی و ارتباطی خلاف قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال شده است، بنابراین با توجه به دلایل مندرج در رأی مذکور هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، تعرفه شماره ۲-۵ از تعرفه عوارض محلی و بهای خدمات سال ۱۳۹۹ شهرداری سرپل ذهاب که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده،

ثانیاً: شاکیان در انتهای دادخواست تقدیمی ادعای مغایرت مصوبه با موازین شرعی را نموده‌اند که مستلزم اظهار نظر فقهای شورای نگهبان مطابق تبصره ۲ ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری می‌باشد.

ثالثاً: بر اساس ماده ۲۳ قانون نوسازی و عمران شهری، شهرداری‌ها دارای اختیار نظارت بر طرز استفاده از اراضی داخل محدوده و حریم شهر از جمله تعیین تعداد طبقات و ارتفاع و ناسازی و کیفیت ساختمان‌ها بر اساس نقشه جامع شهر و منطقه‌بندی آن با رعایت ضوابط و معیارهایی که از طرف شورای عالی شهرسازی تعیین و وسیله وزارت کشور ابلاغ خواهد شد می‌باشند و با استفاده از اختیارات فوق مکلف به مراقبت در رشد متناسب و موزون شهرها و تأمین تسهیلات لازم برای زندگی اجتماعی خواهند بود.

رابعاً: مصوبه مورد اعتراض صرفاً در راستای نظم بخشیدن به فرآیند صدور پروانه ساختمان و با رعایت مفاد تبصره یک ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها و همچنین در انطباق با رأی وحدت رویه شماره ۸۱۷ - ۱۳۹۵/۱۰/۱۴ و نیز رأی شماره ۶۷۷ - ۱۳۹۵/۱۰/۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر عدم تکلیف شهرداری به صدور پروانه با حداکثر تراکم وضع گردیده و در تصویب مصوبه مورد اعتراض تخطی از قوانین موضوعه صورت نگرفته است، در این خصوص خاطر نشان می‌سازد به موجب رأی وحدت شماره ۸۱۷ - ۱۳۹۵/۱۰/۱۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، شهرداری در صدور پروانه ساختمان ملزم به اعطای پروانه با حداکثر تراکم نیست و الزام قانونی در این خصوص وجود ندارد و بر همین اساس دادنامه صادره از شعبه دیوان در قسمتی که در خصوص خواسته شاکیان بر الزام شهرداری به صدور پروانه ساختمانی در چهار طبقه مسکونی حکم به رد صادر نموده صحیح و موافق مقررات تشخیص گردیده است. و این در حالی می‌باشد که مصوبه مورد اعتراض متضمن تجویز صدور پروانه در قالب چهار طبقه و به نوعی مساعد به حال مالکین مربوطه بوده است.

خامساً: مصوبه مورد اعتراض متضمن تغییرات در طرح تفصیلی یا مغایر با ضوابط طرح جامع شهر نیست تا حسب مورد مستلزم تصویب کمیسیون موضوع ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری یا شورای عالی شهرسازی باشد به ویژه آن که به موجب بند ۱-۲-۱ ضوابط طرح تفصیلی اراک، در منطقه مسکونی احداث واحدهای مسکونی صرفاً با تراکم پایه آزاد بوده و احداث بنا با تراکم‌های مجاز با رعایت مفاد مصوبه مورخ ۱۳۶۶/۲/۷ شورای عالی شهرسازی و رعایت سقف جمعیتی پهنه مربوطه ممکن می‌باشد و در مصوبه مورخ ۱۳۶۶/۲/۷ شورای عالی شهرسازی به اختیار شورای اسلامی شهر در خصوص تعیین ارزش افزوده احداث بنا با تراکم مازاد اشاره گردیده است.

سادساً: مصوبه شورای شهر در واقع تنفیذ پیشنهاد شهرداری در چارچوب مقررات قانونی حاکم بوده و با توجه به اینکه مغایر ضوابط طرح تفصیلی یا طرح جامع نمی‌باشد موجب برای استناد شاکیان به بند ۳۴ ماده ۸۰ قانون اصلاحی شوراها متصور نمی‌باشد. ضمن آن که مصوبه مورد اعتراض فی الواقع در اجرای بند ۳ ماده ۸۰ قانون اصلاحی قانون اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مبنی بر تکلیف شورای شهر به نظارت بر حسن اجرای طرح‌های مصوب در امور شهرداری وضع گردیده است اکنون با عنایت به مجموع مراتب یاد شده استدعای صدور رأی مبنی بر رد شکایت مطروحه را می‌نماید.

در خصوص ادعای شاکیان مبنی بر مغایرت مقرر مقرر در شکایت با موازین شرعی، قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره ۱۰۲/۳۳۶۶۶ - ۱۴۰۱/۸/۱۰ اعلام کرده است در صورتی که مرجع تصویب‌کننده مصوبه مورد شکایت صلاحیت وضع آن را داشته و مصالح لازمه در تصویب را رعایت کرده باشد مصوبه خلاف شرع نیست و تشخیص این موضوع و قانونی بودن آن بر عهده مراجع صالحه است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۲/۴/۲۰ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

اولاً قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره ۱۰۲/۳۳۶۶۶ مورخ ۱۴۰۱/۸/۱۰ در خصوص جنبه شرعی مقرر مقرر در شکایت اعلام کرده است که: «در صورتی که مرجع تصویب‌کننده مصوبه مورد شکایت صلاحیت وضع آن را داشته و مصالح لازمه در تصویب موضوع را رعایت کرده باشد مصوبه خلاف شرع نیست. تشخیص موضوع و قانونی بودن آن بر عهده مراجع صالحه است.» ثانیاً براساس بند ۳ ماده ۲ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب سال ۱۳۵۱، «بررسی و تصویب نهایی طرح‌های جامع شهری و تغییرات آنها خارج از نقشه‌های تفصیلی»، از وظایف شورای عالی شهرسازی و

رابعاً: هیأت تطبیق مصوبات موضوع ماده ۹۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی طی نامه شماره ۵۷۶۸۴ - ۱۳۹۹/۳/۱۳ بند ۵ صورتجلسه شماره ۱۶۱ - ۱۳۹۹/۲/۲۲ را به دلیل اینکه خارج از صلاحیت و اختیارات شورای اسلامی شهر اراک و در صلاحیت کمیسیون ماده ۵ می‌باشد را تأیید نمی‌نماید و به شورای شهر اراک عودت اما شورای اسلامی شهر اراک بر مصوبه خود اصرار می‌نماید و فرماندار اراک طی نامه شماره ۷۱۹۹۶/۹۹/۸۹۲۳ - ۱۳۹۹/۴/۱ موضوع را به هیأت حل اختلاف شوراهای اسلامی استان مرکزی جهت رسیدگی به اختلاف بین هیأت تطبیق مصوبات و شورای اسلامی شهر اراک ارسال که متأسفانه هیأت حل اختلاف در مهلت مقرر قانونی نسبت به مصوبه مورد اعتراض (بند ۵ صورتجلسه شماره ۱۶۱ - ۱۳۹۹/۲/۲۲) اعلام نظر نمی‌کند و شورای اسلامی شهر طی نامه شماره ۹۹/۶۲۴/ش - ۱۳۹۹/۴/۳۱ مصوبه مورد اعتراض را جهت اجرا به شهرداری اراک ابلاغ می‌نماید. بنابراین مصوبه مورد اعتراض به تصویب هیأت تطبیق مصوبات نیز نرسیده است.

خامساً: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در آراء متعدد خود از جمله دادنامه‌های شماره ۱۷۹۶ - ۱۳۹۷/۹/۶، ۸۳۲ - ۱۳۹۶/۸/۳۰، ۹۱۴ - ۱۳۹۸/۵/۸، ۵۳۲ - ۱۳۹۱/۸/۱، ۲۲۱ - ۱۳۹۶/۵/۱، ۲۸۷ - ۱۳۹۸/۲/۳۱ و ۴۷۲ - ۱۳۹۹/۴/۱۵ مصوبات مشابه را مغایر با قوانین و خارج از حدود اختیارات شورای اسلامی شهر محسوب و رأی به ابطال چنین مصوباتی داده است. همچنین با عنایت به اینکه مصوبه مورد اعتراض شورای اسلامی شهر اراک مغایر با قانون (ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها مصوب ۱۳۶۷) و برخلاف اصل تسلیط و مخالف با احکام شرع مقدس اسلام و تزییع‌کننده حقوق قانونی اشخاص شده، ابطال مصوبه از زمان تصویب مورد تقاضاست.

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

"بند ۵ صورتجلسه شماره ۱۶۱ - ۱۳۹۹/۲/۲۲"

نامه شماره ۶۱۴۳ - ۱۳۹۹/۲/۲۴ شهرداری اراک در خصوص نحوه صدور پروانه در اراضی دارای کاربری‌های عمومی مطابق ماده واحده تعیین وضعیت املاک در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها مصوب سال ۱۳۶۷ مبنی بر بازگشت به نامه شماره ۹۹/۱۵۹/ش - ۱۳۹۹/۳/۱۴ و نامه شماره ۹۹/۱۳۷/ش - ۱۳۹۹/۳/۶ و پیرو نامه شماره ۶۴۱۰۳ - ۱۳۹۸/۱۲/۲۶ در خصوص نحوه صدور پروانه در اراضی دارای کاربری‌های عمومی مطابق ماده واحده تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی و شهرداری‌ها مصوب ۶۷ به استحضار می‌رساند با عنایت به رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره ۶۷۲ - ۱۳۹۵/۱۰/۱۹ شهرداری‌ها در اراضی مشمول این قانون ملزم به اعطای پروانه با حداکثر تراکم نبوده و الزام قانونی در این خصوص وجود ندارد و در صورت اجرای طرح در کمتر از ۵ سال بازه زمانی مصرح در قانون فوق‌الذکر و صدور پروانه با تراکم مازاد بر پایه، شهرداری مکلف به پرداخت بهای بنای احداثی در تراکم مازاد است و اختصاص تراکم و طبقه‌بندی مطابق ... به املاک مشمول ماده واحده فوق‌الذکر مغایر رأی هیأت عمومی فوق‌الذکر به نظر می‌رسد و نامه شماره ۶۴۱۰۳ - ۱۳۹۷/۲/۲۶ شهرداری اراک در خصوص تراکم ساختمانی در املاک مشمول ماده واحده تعیین تکلیف املاک واقع در طرح‌های شهری مبنی بر اینکه پیشنهاد می‌گردد با عنایت به لزوم در نظر گرفتن صرفه و صلاح شهرداری تراکم ساختمانی ۴ طبقه و پیلوت به عنوان حداکثر تراکم ساختمانی در املاک مذکور ملاک عمل قرار گیرد به همراه نظریه مورخ ۱۳۹۹/۱/۱۹ کمیسیون معماری و شهرسازی مطرح گردید.

مصوبه صحن - با اکثریت آراء موافقت شد برای املاکی که در قالب قانون ماده واحده تعیین وضعیت املاک واقع در طرح‌های دولتی از شهرداری‌ها درخواست پروانه نموده‌اند، براساس قوانین و مقررات و ضوابط جاری و طرح تفصیلی حداکثر تا ۴ طبقه و پیلوت پروانه صادر شود.

... رئیس شورای اسلامی شهر اراک"

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر اراک به موجب لوایح شماره ۱۴۰۰/۷۵/ش - ۱۴۰۰/۱/۲۱ و ۱۴۰۰/۴۹۶۴ - ۱۴۰۰/۱/۱۸ اجمالاً توضیح داده است که:

"اولاً: در امکان رسیدگی به شکایات اشخاص از مصوبات شوراها از سوی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تردید جدی وجود دارد همچنان که همان مرجع به موجب دادنامه شماره ۵۷۹ - ۱۳۹۳/۴/۲۳ با تصریح به اینکه رسیدگی به درخواست ابطال مصوبات شورای اسلامی روستا از این حیث که در زمره صلاحیت‌های احصاء شده در بند ۱ ماده ۱۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری نیست، موجبی برای رسیدگی به شکایت از مرجع مذکور در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ملاحظه ننموده‌اند، وانگهی مفاد رأی اخیر وحدت رویه شماره ۹۷۲ - ۱۳۹۹/۹/۳۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مبنی بر عدم صلاحیت شعب دیوان برای رسیدگی به شکایات از اقدامات و تصمیمات شوراهای اسلامی شهر نیز استدلال فوق را تأیید می‌نماید.

معماری ایران است و در ماده 80 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال 1375 با اصلاحات بعدی نیز که وظایف شوراهای اسلامی شهر در آن احصاء شده صلاحیتی برای شوراهای اسلامی شهر در خصوص تصویب مصوبه در موضوعات مرتبط با طرح تفصیلی از جمله میزان تراکم و... پیش‌بینی نشده است. بنا به مراتب فوق و با توجه به اینکه بند 5 صورتجلسه شماره 161 مورخ 1399/2/22 شورای اسلامی شهر اراک متضمن اتخاذ تصمیم در خصوص موارد مربوط به طرح تفصیلی است، خارج از حدود اختیار بوده و با توجه به مفاد نظریه فقهای شورای نگهبان خلاف شرع است و مستند به بند 1 ماده 12 و مواد 13 و 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 از تاریخ تصویب ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره 0106163

1402/5/9

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 140231390000992733 مورخ 1402/4/20 با موضوع: «بند 2 ماده 12 تعرفه عوارض و بهای خدمات سال 1399 شورای اسلامی شهر اردبیل که متضمن پیش‌بینی عوارض در خصوص تغییر کاربری است و بند 3 و تبصره بند 4 از ماده مذکور که متضمن تسری عوارض موضوع این مقررات به گذشته است از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی‌فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/20 شماره دادنامه: 140231390000992733

شماره پرونده: 0106163

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاک: سازمان بازرسی کل کشور

طرف شکایت: شورای اسلامی شهر اردبیل

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بندهای 2، 3 و تبصره بند 4 از ماده 12 تعرفه

عوارض محلی و بهای خدمات سال 1399 شورای اسلامی شهر اردبیل

گردش کار: سرپرست معاونت حقوقی، نظارت همگانی و امور مجلس سازمان

بازرسی کل کشور به موجب شکایت نامه شماره 192597 مورخ 1401/6/27 اعلام کرده است که:

"اولاً: مطابق با ماده 4 قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب 1380 «... اخذ هرگونه وجه یا کالا و خدمات توسط دستگاه‌های اجرایی به تجویز قانونگذار منوط شده است» که در موضوع حاضر چنین تجویزی، به شوراهای شهر اعطا نشده است.

ثانیاً: مطابق با بند 3 از ماده 1 قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی مصوب 1353، طرح تفصیلی در هر شهر، نحوه استفاده از زمین‌های مستقر در محدوده شهر را تعیین می‌نماید و به موجب ماده 5 قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب 1351 بررسی و تصویب طرح‌های تفصیلی شهری و تغییرات آن‌ها در هر استان به کمیسیون خاص محول شده است. از سویی وظایف شوراهای اسلامی شهرها در ماده 71 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران (مصوب 1375/3/1 با اصلاحات بعدی آن) تعیین شده است و در این ماده قانونی امر تغییر کاربری اراضی در صلاحیت شورای اسلامی شهر پیش‌بینی نشده است. لذا شوراهای اسلامی که اساساً صلاحیتی برای تغییر کاربری ندارند، به طریق اولی اختیار وضع عوارض و اخذ آن را نیز ندارند.

ثالثاً: برابر آراء متعدد صادره توسط هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، از جمله شماره 4_ 1391/1/14، 354 الی 358 - 1380/11/14، 382 - 1396/4/27 و 9909970905810621 مصوبات شوراهای اسلامی شهرها و همچنین بخشنامه‌های شهرسازی و معماری شهرداری که متضمن اخذ وجوهی تحت عنوان عوارض تغییر کاربری می‌باشد، ابطال شده است.

بنا به مراتب ماده 12 تعرفه مصوب عوارض محلی و بهاء خدمات شهرداری اردبیل برای سال 1399 مغایر قوانین و دادنامه‌های فوق‌الذکر بوده و ابطال آن در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (به صورت فوق‌العاده و خارج از نوبت) از تاریخ تصویب مورد تقاضا می‌باشد."

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

"تعرفه مصوب عوارض محلی و بهاء خدمات شهرداری اردبیل

ماده 12: عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری املاک

1- عوارض ارزش افزوده حاصل از تغییر کاربری املاک واقع در محدوده و حریم شهر به شرح ذیل می‌باشد.

مساحت عرصه - سهم شهرداری

اراضی و املاک تا 500 مترمربع - 30 P

اراضی و املاک 501 الی 1000 مترمربع - 27 P

اراضی و املاک 1001 الی 3000 مترمربع - 25%

اراضی و املاک 3001 الی 6000 مترمربع - 30%

اراضی و املاک 6001 الی 10000 مترمربع - 35%

اراضی و املاک 10001 الی 15000 مترمربع - 40%

اراضی و املاک بیش از 15000 مترمربع - 43/75%

تبصره 1- سایر هزینه‌های متعلقه اعم از آماده‌سازی، تفکیک و ... مطابق ماده و بندهای مربوطه مندرج در تعرفه سال 1399 محاسبه و اخذ خواهد شد.

تبصره 2- در صورتیکه برای سهم شهرداری کمتر از سهم مشخص شده در جدول فوق توافق و یا تصمیم‌گیری شود شهرداری می‌تواند با اخذ مجوز از شورای شهر اقدام نماید.

تبصره 3- برای کلیه املاکی که از طریق مراجع قانونی از جمله دیوان عدالت اداری پروانه ساختمانی در کاربری‌های عمومی یا غیر مسکونی صادر شده باشد در صورت تغییر کاربری از طریق کمیسیون ماده 5 و یا طرح تفصیلی جدید عوارض مربوطه مطابق همین ماده محاسبه و اخذ خواهد شد.

تبصره 4- در صورت توأمان بودن تفکیک و تغییر کاربری برابر ماده تفکیک و افراز این تعرفه خواهد شد.

تبصره 5- سهم شهرداری اردبیل به میزان مندرج در جدول و بصورت زمین دریافت می‌شود. در صورت تقاضای مالک برای خرید سهم شهرداری و موافقت شهرداری معادل قیمت روز زمین طبق نظر کارشناس رسمی دادگستری اخذ خواهد شد.

2- برای املاک و اراضی خارج از محدوده و داخل حریم که درخواست پروانه غیر مسکونی نمایند عوارض احداثی پذیره تغییر کاربری و ... اخذ شده و سایر عوارضات از قبیل آماده‌سازی، تفکیک، حق مشرفیت و ورود به محدوده اخذ نخواهد [شد] و بعداً در صورت ورود به محدوده طبق ضوابط زمان مراجعه محاسبه و اخذ خواهد بود [شد].

تبصره: عوارض تغییر کاربری برای احداثی‌های تولیدی و صنعتی 10% عوارض تعیین شده در جدول و برای احداثی‌های تجاری و خدماتی 50% عوارض تعیین شده در جدول خواهد بود.

3- عوارض بر ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری بر اثر طرح تفصیلی تا مورخ 1384/4/12 برای املاک دایر و بایر در مناطق کم برخوردار 12 p و سایر مناطق 20 p و برای اصلاحیه‌های طرح تفصیلی بعد از تاریخ فوق مطابق همین ماده محاسبه و اخذ خواهد شد.

تبصره: در صورتیکه ملکی با یک کاربری و طرح مشخص توسط شهروندی خریداری و یا در ید مشارالیه باشد و در زمان مالکیت ایشان تغییراتی در کاربری و طرح ملک صورت بگیرد و نهایتاً به همان کاربری و طرح زمان خرید مالک برگردد عوارض از این بابت از مالک اخذ نخواهد شد.

4- مناطق از روستاها و محلات الحاقی که طی طرح جامع از سال 90 به بعد به محدوده ملحق شده‌اند 25 p اخذ خواهد شد.

تبصره: در صورت اخذ عوارض تغییر کاربری و تفکیک برای بندهای 3 و 4 این ماده عوارض ورود به محدوده اخذ نخواهد شد.

5 - در صورتیکه احداثی املاک واقع در محلات الحاقی در نقشه هوایی یا نقشه مصوب زمان الحاقی وجود داشته باشد احداثی به کمیسیون ماده صد ارجاع نخواهد شد ولی عوارضات متعلقه طبق تعرفه سال 1399 اخذ خواهد شد.

6 - املاک دارای کاربری عمومی در صورت هرگونه تغییر کاربری عمومی به عمومی (ورزشی، آموزشی، فرهنگی، مذهبی، درمانی و بهداشتی) 30 درصد عوارضات مندرج در جدول محاسبه و اخذ خواهد شد."

علی‌رغم ارسال و ابلاغ نسخه دوم دادخواست و ضمائم آن برای طرف شکایت تا زمان رسیدگی به پرونده پاسخی ارسال نشده است.

در اجرای ماده 84 قانون دیوان عدالت اداری پرونده به هیأت تخصصی شوراهای اسلامی ارجاع و این هیأت به موجب رأی شماره 140231390000877904 مورخ 1402/4/10، ماده 12 تحت عنوان عوارض افزوده ناشی از تغییر کاربری املاک تعرفه سال 1399 به استثناء بند 2 بند 3، تبصره بند 4 را قابل ابطال تشخیص نداد و رأی به رد شکایت صادر کرد. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از طرف رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعی یافت.

شاکیان: آقایان و خانم‌ها: فخری پور حقانی، زهرا خاکسار بلداجی، فاطمه ایزدپناهی، کمال نفیسی‌نژاد، افسر صالح شهرضائی، رسول مهرساب، حسین جعفری، منیژه هادی پور، محمدعلی میرجانی، مرتضی سیدمیرمضانی

طرف شکایت: اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان و استانداری اصفهان
موضوع شکایت و خواسته: ۱- ابطال بند ۶ صورتجلسه مورخ 1398/2/30 کارگروه زمین‌های معوض ورزشگاه بزرگ اصفهان ابلاغی به شماره 98/203/3406 - 1398/3/7 و 2- ابطال بند 3 صورتجلسه مورخ 1398/9/18 کارگروه تعیین تکلیف پلاک‌های معوض اراضی ورزشگاه بزرگ اصفهان

گردش کار: شاکیان به موجب دادخواست‌های جداگانه ابطال بند ۶ صورتجلسه مورخ 1398/2/30 ابلاغی به شماره 98/203/3406 - 1398/3/7 کارگروه زمین‌های معوض ورزشگاه بزرگ اصفهان و ابطال بند 3 صورتجلسه مورخ 1398/9/18 کارگروه تعیین تکلیف پلاک‌های معوض اراضی ورزشگاه بزرگ اصفهان را خواستار شده‌اند و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده‌اند که:

"اداره کل ورزش و جوانان استان اصفهان به بهانه احداث ورزشگاه نقش جهان، چندین سال است که زمین‌هایی را تملک نموده است. صرف نظر از اینکه تملک مطابق قانون بوده یا خیر، متعاقباً اداره کل تربیت بدنی استان تفاهم‌نامه‌ای بابت یک قطعه زمین 200 متری با مالکین زمین‌های مذکور منعقد نموده و طبق بندی از آن مقرر گردید یک پلاک از اراضی شهر جدید بهارستان به هر یک از مالکین واگذار و پس از واگذاری و تحویل، کلیه خدمات زیربنایی تا سرپلاک واگذار شده در تعهد تربیت بدنی باشد تا به تدریج و با مساعدت استانداری و سایر دستگاه‌های مرتبط صورت پذیرد. لازم به ذکر است بابت کلیه مجوزهای آن 1200 نفر، در محدوده 40 هکتار در شهر جدید بهارستان، زمین در نظر گرفته شد. طی مراجعات مکرر و ده‌ها جلسه در این خصوص که تربیت بدنی، متعهد گردیده که خدمات زیربنایی و مقدمات را فراهم نماید پاسخ شایسته‌ای دریافت ننمودیم. متأسفانه تربیت بدنی، به بهانه تعویض تفاهم‌نامه‌های قدیم با تفاهم‌نامه‌های جدید و با این ترفند که تفاهم‌نامه‌های جدید، ضد جعل است، در یک اقدام متخلفانه و یک طرفه طی بند 6 صورتجلسه کارگروه زمین‌های معوض ورزشگاه بزرگ اصفهان مورخ 1398/2/30 که در دفتر معاون و هماهنگی امور عمرانی استانداری اصفهان برگزار نموده‌اند، از جانب خودشان چنین مقرر نموده‌اند (در راستای جلوگیری از جعل و سوء استفاده از تفاهم‌نامه‌های تنظیمی در خصوص اراضی معوض چهل هکتاری بهارستان مقرر شد اوراق ضد جعل دارای ضرایب امنیتی تهیه و مفاد آن بدون ایجاد هرگونه تعهد برای دولت تنظیم گردد). محل نزاع در همین جمله اخیر است که کارگروه بر خلاف تفاهم‌نامه‌های منعقد با مالکین که نوعی عقد محسوب و طبق مواد 10 و 210 و 211 و 212 قانون مدنی لازم‌الاجرا است، مبادرت به تصویب یک طرفه تفاهم‌نامه نموده‌اند که تفاهم‌نامه جدید بدون ایجاد هرگونه تعهد برای دولت تنظیم گردد. در حالی که طبق بند 4 تفاهم‌نامه اولیه، ارائه خدمات زیربنایی، در تعهد اداره تربیت بدنی و اداره کل ورزش و جوانان بوده و هست.

متعاقباً صورتجلسه کارگروه مزبور در مورخ 1398/9/18 نیز تنظیم و طبق بند 3 آن صورت جلسه مقرر شد تفاهم‌نامه‌ها و فرم‌های قدیمی واگذاری به هر سهم یا مساحتی از طرف اداره ورزش و جوانان استان اصفهان تعویض و به اوراق ضد جعل تبدیل شود. لازم به ذکر است در این صورتجلسه، سخنی از عدم تعهد دولت به میان نیامده و همچنین در صورتجلسه مورخ 1398/11/15 نیز اشاره‌ای به ایجاد هزینه برای دولت نشده است.

متأسفانه اداره کل ورزش و جوانان استان با اعمال فشار ناروا تفاهم‌نامه جدیدی از برخی مالکین مانند بنده اخذ نموده و برخی از مالکین نیز تفاهم‌نامه جدید را امضا نموده که کماکان تفاهم‌نامه سابق پابرجاست.

فی‌الحال در راستای تشریح خواسته‌های مطروحه لازم به ذکر است عنوان کارگروه، به هیچ وجه در قانون پیش‌بینی نشده است. این مورد نیز مانند کمیسیون توافقات شهرداری است که به هیچ وجه در قانون جایگاهی ندارد. لذا مصوبات کارگروه به صورت یکطرفه برای مسئولین استانی کارگروه تعهد ایجاد میکند نه برای مالکین."

متن مقرره‌های مورد شکایت به شرح زیر است:

الف - صورتجلسه مورخ 1398/2/30 کارگروه زمین‌های معوض ورزشگاه بزرگ اصفهان ابلاغی به شماره 98/203/3406 - 1398/3/7:

"6- در راستای جلوگیری از جعل و سوء استفاده از تفاهم‌نامه‌های تنظیمی در خصوص اراضی معوض 40 هکتاری بهارستان مقرر شد اوراق ضد جعل دارای ضرایب امنیتی تهیه و مفاد آن بدون ایجاد هرگونه تعهد برای دولت تنظیم گردد."

ب - صورتجلسه مورخ 1398/9/18 کارگروه تعیین تکلیف پلاک‌های معوض اراضی ورزشگاه بزرگ اصفهان:

"3- مقرر گردید پیرو بند 6 کارگروه مورخ 1398/2/30 که صورتجلسه آن طی نامه شماره 98/203/3406 ص - 1398/3/7 اداره ورزش و جوانان استان اصفهان به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ گردید تفاهم‌نامه‌ها و فرم‌های قدیمی به اوراق ضد جعل تبدیل شود و با توجه

«رسیدگی به بندهای 2، 3 و تبصره بند 4 از ماده 12 تعرفه عوارض محلی و بهای خدمات سال 1399 شورای اسلامی شهر اردبیل در دستور کار جلسه هیأت عمومی قرار گرفت.»
هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/20 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف. براساس بند 3 ماده 1 قانون تغییر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی مصوب سال 1353، طرح تفصیلی در هر شهر، نحوه استفاده از زمین‌های مستقر در محدوده شهر را تعیین می‌نماید و به موجب ماده 5 قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب سال 1351 بررسی و تصویب طرح‌های تفصیلی شهری و تغییرات آنها در استان به کمیسیون خاص محول شده و وظایف شوراهای اسلامی شهر نیز در ماده 80 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب 1375/3/1 با اصلاحات بعدی تعیین شده و در این ماده نیز صلاحیتی برای اتخاذ تصمیم درخصوص تغییر کاربری اراضی پیش‌بینی نشده است. بنا به مراتب فوق و با توجه به اینکه شوراهای اسلامی شهر اساساً صلاحیتی برای تغییر کاربری ندارند، به طریق اولی فاقد اختیار وضع عوارض در این خصوص و اخذ آن نیز هستند و بر همین اساس بند 2 ماده 12 تعرفه عوارض محلی و بهای خدمات شهرداری اردبیل در سال 1399 که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده و متضمن پیش‌بینی عوارض درخصوص تغییر کاربری است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند 1 ماده 12 و مواد 13 و 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 از تاریخ تصویب ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

ب. اولاً به موجب ماده 4 قانون مدنی: «اثر قانون نسبت به آتیه است و قانون نسبت به ماقبل خود اثر ندارد، مگر آنکه در خود قانون مقررات خاصی نسبت به این موضوع اتخاذ شده باشد.» ثانیاً براساس تبصره 1 ماده 50 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1387 شوراهای اسلامی شهر و بخش جهت وضع هر یک از عوارض محلی جدید که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده باشد، موظفند موارد را حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد تصویب و اعلام عمومی نمایند. ثالثاً هیأت عمومی دیوان عدالت اداری براساس آرای مختلف خود از جمله رأی شماره 2939 مورخ 1400/11/12 حکم به ابطال مصوبات شوراهای اسلامی شهر به دلیل تسری مفاد عوارض موضوع این مصوبات به گذشته صادر کرده است. بنا به مراتب فوق، بند 3 و تبصره بند 4 از ماده 12 تعرفه عوارض محلی و بهای خدمات شهرداری اردبیل در سال 1399 که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده و متضمن تسری موضوع این مقررات به گذشته است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند 1 ماده 12 و مواد 13 و 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 از تاریخ تصویب ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره 0106652

1402/5/3

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 140231390000993363 مورخ 1402/4/20 با موضوع: «بند 6 صورتجلسه مورخ 1398/2/30 کارگروه زمین‌های معوض ورزشگاه بزرگ اصفهان و بند 3 صورتجلسه مورخ 1398/9/18 کارگروه تعیین تکلیف پلاک‌های معوض اراضی ورزشگاه بزرگ اصفهان در قطعه چهل هکتاری بهارستان که صرفاً تصمیماتی در خصوص افرادی که در طرح احداث ورزشگاه مذکور اراضی متعلق به آنها مورد تملک قرار گرفته اتخاذ گردیده است قابل طرح در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری تشخیص نگردید و جهت رسیدگی به شعبه دیوان عدالت اداری ارجاع می‌گردد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.
مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی‌فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/20 شماره دادنامه: 140231390000993363
شماره پرونده: 0106676 - 0106677 (0106678 - 0106679) 0106680
0106652 - 0106653 - 0106681 - 0106682 - 0106683 - 0106684

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/20 به ریاست معاون قضایی دیوان عدالت اداری در امور هیأت عمومی و با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

براساس بند 1 ماده 12 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 رسیدگی به شکایات، تظلمات و اعتراضات اشخاص حقیقی یا حقوقی از آیین‌نامه‌ها و سایر نظامات و مقررات دولتی و شهرداریها و مؤسسات عمومی غیردولتی در مواردی که مقررات مذکور به علت مغایرت با شرع یا قانون و یا عدم صلاحیت مرجع مربوط یا تجاوز و یا سوء استفاده از اختیارات یا تخلف در اجرای قوانین و مقررات یا خودداری از انجام وظایف موجب تضییع حقوق اشخاص می‌شود، از جمله صلاحیت‌ها و وظایف هیأت عمومی دیوان عدالت اداری است. با عنایت به اینکه به موجب بند 6 صورتجلسه شماره 98/203/3406 مورخ 1398/3/7 کارگروه زمینهای معوض ورزشگاه بزرگ اصفهان و بند 3 صورتجلسه مورخ 1398/9/18 کارگروه تعیین تکلیف پلاکهای معوض اراضی ورزشگاه بزرگ اصفهان در قطعه چهل هکتاری بهارستان صرفاً تصمیماتی درخصوص افرادی که در طرح احداث ورزشگاه مذکور اراضی متعلق به آنها مورد تملک قرار گرفته اتخاذ گردیده است، بنابراین بندهای مذکور از مصادیق مقررات موضوع بند 1 ماده 12 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 محسوب نمی‌شود و رسیدگی به آنها در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری قابل طرح و بررسی نیست و جهت رسیدگی به شعبه دیوان عدالت اداری ارجاع می‌گردد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

به اینکه اعطای معوض مربوط به پلاکهای ثبتی به شماره‌های 393 اصلی 32 اصلی 309 - اصلی 314 اصلی 26 اصلی 25 اصلی 43 اصلی 310 اصلی 34/1 اصلی 98 اصلی همگی بخش 16 ثبت اصفهان بوده و همگی در محدوده ورزشگاه بزرگ اصفهان قرار دارد تمامی تفاهم‌نامه‌ها و فرمهای قدیمی واگذاری به هر سهم یا مساحتی از طرف اداره ورزش و جوانان استان اصفهان تعویض و به اوراق ضد جعل تبدیل شود."

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل ورزش و جوانان استان اصفهان به موجب لایحه شماره 7941-1400/10/5 توضیح داده است که:

"این اداره کل در راستای اجرای طرح و احداث ورزشگاه بزرگ اصفهان اقدام به تملک اراضی زراعی و کشاورزی مشمول طرح با مساحتی بیش از 850 هکتار نموده و مستنداً به تبصره 6 ماده 9 قانون زمین شهری با رعایت کلیه مقررات و قوانین مربوطه علی‌الخصوص تودیع قیمت منطقه‌بندی و ثبت آن در صندوق دولت این اقدام به عمل آمده است.

در ابتدای امر به منظور پرداخت حق و حقوق مالکین اراضی مزروعی موضوع تملک، موسسه‌ای به نام موسسه فرهنگی ورزشی ورزشگاه بزرگ اصفهان تاسیس و از سال 1374 الی 1384 با توجه به خرید قطعه زمینی به مساحت 40 هکتار در شهر بهارستان اصفهان اقدام به واگذاری اراضی معوض با تنظیم تفاهم‌نامه و درج مشخصات پلاک‌های مربوطه به مالکین نموده است و متعاقباً با اعلام انحلال موسسه فرهنگی ورزشی ورزشگاه بزرگ صرف نظر از عدم تصفیه قانونی آن امور مربوطه به تربیت بدنی وقت (ورزش و جوانان فعلی) محول گردیده است.

با وجود معارضین متعدد در اراضی موضوع تملک و مشمول طرح ورزشی و عدم تخصیص اعتبارات لازم به منظور اجرای کامل طرح ورزشی در کلیه اراضی تملک شده پس از پیشنهاد وزارت ورزش و جوانان و درخواست‌های متعدد و طرح موضوع در هیأت وزیران مبتنی بر ماده 6 قانون حفظ اراضی زراعی و باغها نهایتاً به استناد مصوبه شماره 197281/ت48669-هـ - 1391/10/9 مقرر گردید اجرای طرح ورزشی به سیصد هکتار کاهش یافته و الباقی اراضی جهت حل و فصل دعوی معارضین در اختیار استانداری اصفهان قرارگیرد و جهت تحقق این امر کارگروهی در استانداری اصفهان متشکل از ریاست دادگستری شهرستان یا نماینده وی و مدیرکل اداره دارایی و مدیرکل جهاد کشاورزی و مدیرکل منابع طبیعی و مدیرکل ورزش و جوانان استان و معاونت امور هماهنگی و عمرانی استانداری و مدیرکل دفتر فنی استانداری و مدیرکل ثبت اسناد و املاک و کارشناسان هر یک از دستگاه‌های اجرایی تشکیل و کلیه امور مربوط به ورزشگاه بزرگ اصفهان به این کارگروه جهت رسیدگی ارجاع می‌گردد.

با توجه به اقدامات مجرمانه و غیرقانونی اشخاص و فروش اراضی معوض در شهر بهارستان و جعل تفاهم‌نامه‌های واگذار شده و شکایات متعدد در مراجع قضایی به منظور جلوگیری از اقدامات مجرمانه و عدم سوء استفاده و یا جعل تفاهم‌نامه، موضوع در کارگروه مستقر در استانداری اصفهان مطرح و پس از تصویب آن و فراخوان و اعلام به مالکین در راستای تعویض تفاهم‌نامه‌های قبلی با تفاهم‌نامه‌های جدید و تفهیم و توضیح و طرح موارد مندرج در تفاهم‌نامه که مورد تایید عمده مالکین و حتی شاکی نیز قرار گرفته است، لذا اقدامات مقتضی در خصوص تعویض تفاهم‌نامه‌ها انجام گردید و پس از حضور مالکین در این اداره کل و پذیرش شرایط مربوطه و استقبال از آن با التفات به طولانی شدن بلاتکلیفی اراضی مذکور به منظور تسریع در امر خدمات عمومی تفاهم‌نامه‌های جدید تنظیم گردیده است.

پس از مذاکرات و توافق با مالکین و نمایندگان تعرفه شده و حضور در این اداره کل و پذیرش شرایط تفاهم‌نامه‌های صادره بر اساس تقاضا و درخواست شاکی مبنی بر تعویض فرم تفاهم‌نامه‌های جدید با تفاهم‌نامه قبلی و پذیرش مصوبات استانداری اقدام به امضای تفاهم‌نامه نموده‌اند و به شرح مندرج در تفاهم‌نامه پلاکی به عنوان معوض با کاربری مسکونی به شاکی واگذار گردیده است و همانگونه که مستحضرد مبنای هر ادعا و اقدام آخرین اراده طرفین می‌باشد و هرگونه اعتراض و عدول از آن مسموع نمی‌باشد.

علی ایحال نظر به موارد فوق‌الذکر و ملاحظه اسناد و مدارک مضبوط در پرونده و اینکه این اداره کل با تنظیم تفاهم‌نامه‌های جدید با شرایط مقرر که مورد پذیرش شاکی نیز واقع گردیده در راستای همکاری و ارائه هر چه سریعتر امور مربوطه به خدمات متعلقه اقدام به اجرای مصوبات کارگروه مستقر در استانداری اصفهان نموده و تفاهم‌نامه و مفاد آن طرفینی بوده و تصمیم یک طرفه این اداره کل نبوده و مورد قبول شاکی نیز قرار گرفته و با علم و اطلاع و بدون هرگونه تضییع حقوقی و با اراده طرفین صورت پذیرفته، همچنین با عنایت به آراء صادره از سایر شعب بدوی دیوان عدالت اداری در پرونده‌های مشابه که با استدلال ترافعی بودن موضوع و عدم احراز وقوع تخلف رأی و تأکید بر این موضوع که این تصمیم در راستای احقاق حقوق اشخاص حقیقی و مالکین و یا رعایت غبطه شاکی به منظور دسترسی هرچه سریع‌تر به انشعابات مورد نیاز جهت احداث بنا در اراضی مذکور تقاضای رسیدگی و صدور رأی شایسته مورد استدعاست."

شماره 0105280

1402/5/7

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 140231390000993532 مورخ 1402/4/20 با موضوع: «الف. شیوه‌نامه بررسی اسناد، مدارک و انجام مصاحبه استخدامی معرفی شدگان چند برابر ظرفیت وزارت آموزش و پرورش از محل هشتمین آزمون مشترک فراگیر دستگاههای اجرایی در دی ماه سال 1398 (موضوع بخشنامه شماره 710/49 مورخ 1399/11/12 معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش) ابطال شد.

ب. خواسته الزام به پذیرش و استخدام قابل طرح در هیات عمومی دیوان عدالت اداری تشخیص نگردید و پرونده جهت رسیدگی به شعبه دیوان عدالت اداری ارجاع گردید.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/20 شماره دادنامه: 140231390000993532

شماره پرونده: 0105994_0105302_0105280

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکیان: خانم‌ها زهرا صالح نژاد، نعیمه سادات صفائی نیا و زهره کیکاوسی

طرف شکایت: وزارت آموزش و پرورش - اداره کل آموزش و پرورش استان قم

موضوع شکایت و خواسته: 1- شیوه‌نامه بررسی اسناد، مدارک و انجام مصاحبه استخدامی معرفی شدگان چند برابر ظرفیت وزارت آموزش و پرورش از محل هشتمین آزمون مشترک فراگیر دستگاههای اجرایی در دی ماه سال 1398 (موضوع بخشنامه شماره 710/49 مورخ 1399/11/12 معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش) 2- الزام به پذیرش و استخدام

گردش کار: شاکیان به موجب دادخواست‌هایی با متن مشابه و لایحه تکمیلی ابطال شیوه‌نامه استخدامی آموزش و پرورش به شماره 710/49 - 1399/11/12 و الزام به پذیرش و استخدام را خواستار شده‌اند و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده‌اند که:

"اینجانبان در آزمون استخدامی آموزش و پرورش سال 1400 شرکت نموده و موفق به قبولی در آزمون کتبی شده ایم. متأسفانه در بخش تأییدیه پزشکی، تست BMI (نسبت قد و وزن) اینجانبان مورد تأیید قرار گرفته نشد. لذا مطابق نتایج اعلام شده صلاحیت تعدادی از داوطلبان جهت انجام مصاحبه و مراحل بعد به تأیید نرسید. با عنایت به اینکه شیوه‌نامه آموزش و پرورش به دلیل داخلی بودن و عدم تصویب در هیأت وزیران در خصوص موارد پزشکی در سنوات قبل توسط دیوان عدالت اداری ابطال گردیده (به عنوان مثال در دادنامه شماره 9809970905813162_1398/11/15 به دلیل رد پزشکی شماره چشم، رأی هیأت عمومی ابطال کل شیوه‌نامه بوده است)، همچنین عدم اطلاع

4- وزارت آموزش و پرورش در راستای اجرای ماده 42 قانون مدیریت خدمات کشوری و آیین‌نامه اجرایی مربوطه شیوه‌نامه شماره 710/15 - 1401/3/23 به انضمام دستورالعمل بررسی اسناد، مدارک و انجام مصاحبه استعلامی معرفی شدگان چند برابر ظرفیت از محل نهمین آزمون مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی سال 1400 را به منظور اجرا به ادارات کل آموزش و پرورش استان‌های کشور و دانشگاه‌های تربیت دبیر شهید رجایی و دانشگاه فرهنگیان ابلاغ نمود که مطابق با قانون و مصوبات بالادستی از جمله قانون مدیریت خدمات کشوری و آیین‌نامه اجرایی ماده 42 می‌باشد. لذا با وجود تجویز قانونی ذکر شده، ادعای شاکه مبنی بر عدم وجود آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده مخدوش می‌نماید.

5 - منصرف از موارد فوق‌الذکر، مطابق بندهای ذیل ماده 6 قانون تشکیل شورای عالی آموزش و پرورش، تصویب مقررات و اصول لازم برای گزینش تخصصی و تربیت و استخدام معلمان، بررسی و تصویب طرح‌های توسعه در مراحل و رشته‌های مختلف تحصیلی بر اساس احتیاجات نیروی انسانی با توجه به امکانات کشور، بر عهده شورای عالی آموزش و پرورش نهاد شده است. به عبارت دیگر شورای مزبور اختیار درج شرایط لازم مربوط به تربیت و استخدام معلمان وزارت آموزش و پرورش را دارد.

6 - برابر آراء وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره 475 و 474 - 1396/5/17 و 1841 - 1397/9/20 شرایط قید شده در آگهی‌های استخدامی که داوطلبان با آگاهی از این موضوع در آزمون شرکت کرده‌اند، الزام‌آور می‌باشد.

7 - به استناد ماده 43 قانون مدیریت خدمات کشوری، دستگاه‌های اجرایی می‌توانند با لحاظ نمودن قوانین و مقررات قبلی، شرایطی علاوه بر شرایط عمومی استخدام را ملاک عمل قرار دهند.

بنا به مراتب و با تأکید بر این موضوع که اختیارات این وزارت در مورد شکایت مطروحه با مانع قانونی مواجه نبوده و تخطی از مقررات صورت نگرفته، رد شکایت شاکه مورد استعانت. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/20 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف. اولاً براساس بند (ز) ماده 42 قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 1386/7/8، «داشتن سلامت جسمانی و روانی و توانایی برای انجام کاری که استخدام می‌شوند براساس آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیأت وزیران می‌رسد»، یکی از شرایط عمومی استخدام در دستگاه‌های اجرایی است و بر همین اساس تعیین شرایط و ضوابط سنجش سلامت جسمی و روانی از جمله شاخص BMI در مقررده مورد شکایت با توجه به حکم مقرر در بند (ز) ماده 42 قانون مدیریت خدمات کشوری که تعیین ضوابط احراز برخورداری داوطلبان استخدام از سلامت جسمانی و روانی و توانایی برای انجام کار را به تصویب هیأت وزیران موکول کرده، خارج از حدود اختیار بوده و بر مبنای استدلال مذکور که مفاد رأی شماره 3162 مورخ 1398/11/15 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز مؤید آن است، شیوه‌نامه بررسی اسناد، مدارک و انجام مصاحبه استعلامی معرفی شدگان چند برابر ظرفیت وزارت آموزش و پرورش از محل هشتمین آزمون مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی در دی ماه سال 1398 (موضوع بخشنامه شماره 710/49 مورخ 1399/11/12 معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش) به دلیل خروج مقام صادرکننده آن از حدود اختیارات خود و مغایرت آن با بند (ز) ماده 42 قانون مدیریت خدمات کشوری مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

ب. براساس ماده 12 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392، رسیدگی به شکایات و تظلمات و اعتراضات اشخاص حقیقی یا حقوقی از آیین‌نامه‌ها و سایر نظامات و مقررات دولتی و شهرداری‌ها و مؤسسات عمومی غیردولتی در مواردی که مقررات مذکور به علت مغایرت با شرع یا قانون و یا عدم صلاحیت مرجع مربوط یا تجاوز یا سوء استفاده از اختیارات یا تخلف در اجرای قوانین و مقررات یا خودداری از انجام وظایفی که موجب تضییع حقوق اشخاص می‌شود و همچنین صدور آرای وحدت رویه در موارد تعارض آرای شعب و صدور آرای ایجاد رویه در موارد تشابه آرای شعب از صلاحیت‌ها و وظایف هیأت عمومی دیوان عدالت اداری است. با توجه به اینکه رسیدگی به خواسته الزام به پذیرش و استخدام از مصادیق صلاحیت‌ها و وظایف هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شرح مقرر در ماده 12 قانون دیوان عدالت اداری محسوب نمی‌شود، بنابراین رسیدگی به خواسته مزبور در صلاحیت هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیست و پرونده جهت رسیدگی به شعبه دیوان عدالت اداری ارجاع می‌گردد.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

داوطلبان از شیوه‌نامه آموزش و پرورش و مفاد آن به دلیل محرمانه بودن که موجب شده در دفترچه استخدامی هیچ اشاره‌ای به آن نشود، مضافاً بند (ز) ماده 42 قانون مدیریت خدمات کشوری و بند 5 شرایط عمومی داوطلبان صرفاً سلامت جسمانی و روانی و توانایی فرد داوطلب جهت کاری که استخدام می‌شوند را شرط تأییدیه پزشکی دانسته؛ درخواست ابطال شیوه‌نامه فوق‌الذکر در جهت احقاق حق را داریم."

متن مقررده مورد شکایت به شرح زیر است:

"اداره کل آموزش و پرورش استان ...

دانشگاه فرهنگیان/دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی

با سلام و احترام

شیوه‌نامه بررسی اسناد، مدارک و انجام مصاحبه استعلامی معرفی شدگان چند برابر ظرفیت وزارت متبوع از محل هشتمین آزمون مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی که در دی ماه سال 1399 برگزار گردیده به پیوست ایفاد می‌گردد. مقتضی است نسبت به تمهید مقدمات لازم برای برگزاری بهینه مراحل شیوه‌نامه مذکور با تأکید بر موارد ذیل اقدام لازم انجام شود:

1- اطلاع‌رسانی مطلوب به معرفی شدگان از طریق پورتال اداره کل آموزش و پرورش استان و بهره‌گیری از ظرفیت رسانه‌های گروهی.

2- صدور ابلاغ برای اعضای ستاد مصاحبه و تشکیل جلسه هماهنگی به منظور تمهید مقدمات لازم.

3- انتخاب و صدور ابلاغ مصاحبه‌گران واجد صلاحیت و عوامل اجرایی و همچنین تعیین شرح وظایف و ابلاغ آن به افراد.

4- مدارک و مستندات نتایج مصاحبه استعلامی معرفی شدگان در FLP گروه آمار حداکثر یک روز پس از تمام فرآیند مصاحبه استعلامی ثبت شود.

5 - رعایت دستورالعمل کنترل و مراقبت از بیماری کرونا و ویروس 19 و فاصله‌گذاری اجتماعی در تمام مراحل مصاحبه بر اساس مفاد نامه شماره 302/2270 - 1399/6/30 دفتر سلامت، جمعیت خانواده و مدارس وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به منظور حفظ و تأمین سلامت معرفی شدگان مصاحبه و عوامل اجرایی.

6 - در راستای صیانت از حقوق داوطلبان آزمون و به منظور شناسایی برای جذب و تأمین منابع انسانی برخوردار از صلاحیت‌های عمومی، تخصصی و حرفه‌ای، نظارت مستمر ستاد استانی بر فرآیند انجام مصاحبه و رعایت دقیق مفاد شیوه‌نامه پیوست الزامی می‌باشد. - معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع وزارت آموزش و پرورش"

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیرکل دفتر حقوقی، املاک و حمایت قضایی وزارت آموزش و پرورش به موجب لایحه شماره 810/222273 - 1401/11/18 توضیح داده است که:

"1- به موجب رأی وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره 1312 - 1397/5/9، دستورالعمل وزارت آموزش و پرورش مبنی بر تعیین شرایط لازم برای توانایی انجام مشاغل آموزشی از جمله داشتن قد مناسب جهت تدریس و سایر شرایط لازم، در راستای بند (ز) ماده 42 قانون مدیریت خدمات کشوری بوده و مغایر شرع و اصل 28 قانون اساسی شناخته نگردید. برابر رأی مزبور که در زمینه بیماری‌هایی که ممنوعیت استخدام در آموزش و پرورش برای حرفه معلمی دارند از جمله قد، وزن، فشارخون، BMI و ... اصدار یافته، لذا با وجود رأی قبلی صدور قرار رد درخواست وفق ماده 85 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مورد استعانت.

2- بر اساس اصل 126 قانون اساسی، رئیس جمهور مسئولیت امور اداری و استخدامی کشور را مستقیماً بر عهده دارد؛ لکن می‌تواند اداره آنها را به عهده دیگری بگذارد. مقام یاد شده مسئولیت امور اداری و استخدامی کشور را به احدی از معاونان (رئیس سازمان اداری و استخدامی) واگذار نموده است. بر اساس اختیارات تفویضی مذکور، سازمان اداری و استخدامی کشور در اجرای ماده 44 قانون مدیریت خدمات کشوری، آزمون استخدام پیمانی سال 1400 را با همکاری سازمان سنجش آموزش کشور برگزار نمود. بنابراین هرگونه استخدام یا بکارگیری نیرو، با دستور و اخذ مجوز از سازمان اداری و استخدامی کشور و بدون مداخله این وزارت صورت گرفته است. لذا استماع شکایت، مستلزم طرف دعوی قرار دادن سازمان اداری و استخدامی کشور می‌باشد. این مهم در رأی وحدت رویه 1745 - 1399/11/18 با این موضوع که در شکایات مطروحه در مورد هرگونه بکارگیری نیرو، علاوه بر دستگاه متبوع، سازمان اداری و استخدامی نیز می‌بایست طرف دعوا قرار گیرد مورد تأکید قرار گرفته است.

3- مستند به مواد 3 و 4 آیین‌نامه اجرایی بند (ز) ماده 42 قانون مدیریت خدمات کشوری (موضوع سنجش سلامت جسمانی و روانی داوطلبان استخدام) دستگاه‌های اجرایی توانایی انجام کار و صلاحیت داوطلبانی که برای آن کار استخدام می‌شوند از طریق آزمون علمی، مصاحبه تخصصی و معاینات پزشکی احراز می‌نمایند و در صورت بروز مشکل و اعتراض داوطلبان استخدام، مرجع نهایی رسیدگی به توانایی جسمی و روانی انجام کار، شورای پزشکی دانشگاه علوم پزشکی استان مربوط می‌باشد.

شماره 9902079

1402/5/7

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 140231390000993554 مورخ 1402/4/20 با موضوع: «بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض و بهای خدمات سال 1399 شورای اسلامی شهر سرعین که بر اساس آن اعلام شده است که شهرداری به هیچ عنوان مجاز به پراخت غرامت در صورت ادعای اشخاص نیست در حد مقرر در نظریه فقهای شورای نگهبان ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی‌فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/20 شماره دادنامه: 140231390000993554
شماره پرونده: 9902079

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: خانم معصومه صبور سرقین

طرف شکایت: 1- شورای اسلامی شهر سرعین، 2- شهرداری سرعین
موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض و بهای خدمات شهرداری سرعین سال 1399

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض و بهای خدمات شهرداری سرعین سال 1399 را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:
"مقدار 339/75 مترمربع از ضلع غربی ملک اینجانبه در طرح تعریض خیابان شهید شیرزاد قرار گرفته است.

شهرداری سرعین با استناد به بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض و بهای خدمات شهرداری سرعین برای اجرا در سال 1399، که اعلام نموده «کلیه خیابان‌ها و معابری که قبل از طرح هادی احداث گردیده است، شهرداری به هیچ عنوان مجاز به پرداخت غرامت در صورت ادعای اشخاص نبوده و ...» از پرداخت حق و حقوق قانونی بنده خودداری نمود. نظر به مراتب، اقدام شهرداری و شورای اسلامی شهر سرعین و مصوبه بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض شهرداری به دلایل زیر، غیر قانونی و غیر شرعی و باطل است:
اولاً: در زمان اجرای طرح خیابان فوق‌الاشاره، شهرداری سرعین بدون توجه حقوق مالکانه اینجانبه و ماده واحده قانون نحوه تقویم ابنیه، املاک و اراضی مورد نیاز شهرداری‌ها (مصوب 1370) عمل کرده است که با امعان نظر در قانون فوق، تصرف زمین بنده توسط شهرداری، تخلف و مستوجب مجازات ماده 576 قانون مجازات اسلامی (بخش تعزیرات) می‌باشد.

ثانیاً: برابر اصل 105 قانون اساسی، اقدام شورای اسلامی شهر سرعین در تصویب بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض و بهای خدمات شهرداری سرعین برای اجرا در سال 1399، به دلیل سلب مالکیت مشروع و تصرف و تحصیل بلاجهت و نامشروع ملک اینجانبه، مغایر با اصل تسلیط و مادتین 30 و 31 قانون مدنی می‌باشد.

ثالثاً: اقدام شورای اسلامی شهر سرعین در تصویب بند 8 ماده 23 تعرفه فوق‌الذکر، به دلیل این که اعمال حق خویش را وسیله اضرار به بنده قرار داده، مغایر با اصل 40 قانون اساسی و قاعده «لاضرر و لااضرار فی الاسلام» می‌باشد: زیرا برابر بند 16 ماده 80 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای (مصوب 1375 با اصلاحات 1396) و ماده 1 آیین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر (مصوب 1378/7/7 هیأت وزیران) وظیفه شوراهای «وضع و تصویب یا لغو عوارض» است و لاغیر. همچنین برابر بند (ش) ماده 14 آیین‌نامه فوق‌الذکر، وظیفه شوراهای شهرها در وضع عوارض «وضع بدون تبعیض عوارض» با استناد به اصل سوم قانون اساسی می‌باشد.

رابعاً: نظر به اینکه وضع قاعده آمره در جهت تحدید یا سلب مالکیت مشروع و قانونی اشخاص اختصاص به حکم صریح قانونگذار دارد و بر اساس اصل 22 قانون اساسی «حیثیت، جان، مال، حقوق، مسکن و شغل اشخاص از تعرض مصون است» در نتیجه تصویب بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض به دلیل عدم توجه به حقوق مالکانه و حقوق مکتسبه، مغایر حکم مقنن در باب حرمت مالکیت اشخاص و خارج از حدود اختیارات آن شورا در وضع مقررات جدید می‌باشد که به استناد قسمت دوم ماده 25 قانون دیوان عدالت اداری قابلیت دارد.

خامساً: در ماده 140 قانون مدنی، اسباب تصرف تعریف شده است. در حالی که شهرداری و شورای اسلامی شهر سرعین بدون رعایت آن اسباب و اراده، ملک بنده را تصرف و بنده را از حقوق قانونی و شرعی خود محروم نموده است.

سادساً: علیرغم اینکه در ماده 12 آیین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر (مصوب 1378/7/7 هیأت وزیران) شوراهای اسلامی مکلف

به درج تعرفه عوارض در روزنامه‌ها و جراید محلی یا روزنامه‌های کثیرالانتشار یا از طریق انتشار اعلامیه و یا هر طریق دیگری که جنبه اعلان عمومی دارد، جهت آگاهی عموم می‌باشند و قانون فوق شرط «اخذ عوارض مربوط را از تاریخ اعلان قابل وصول» کرده شهرداری و شورای اسلامی شهر سرعین به وظیفه خود عمل ننموده و علیرغم اینکه در طی سالیان گذشته، تعرفه عوارض در اول سال و به صورت مجله‌ای با عنوان «تعرفه عوارض شهرداری» در دسترس همگان قرار می‌گرفت و در واقع اعلام عمومی می‌شد.

بدین وسیله ابطال بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض و بهای خدمات شهرداری سرعین برای اجرا در سال 1399 و الزام شهرداری به پرداخت حق و حقوق قانونی در حق شاکیه و احراز تقصیر و وقوع تخلف از ناحیه شهرداری و شورای اسلامی شهر سرعین، مورد استدعاست.
متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

"تعرفه عوارض و بهای خدمات شهرداری سرعین مصوب سال 1399

ماده 23: تعرفه عوارض بر حق مشرفیت (عوارض ارزش افزوده ناشی از اجرای طرح‌های تعریض یا توسعه معابر شهری)

شهرداری سرعین برابر آرای دیوان عدالت اداری به 1- کلاسه پرونده 125/75 به شماره دادنامه 134 مورخ 1387/6/28 و 2- کلاسه پرونده 222/84 به شماره دادنامه 1229/86 و بند ه ماده 14 آیین‌نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شورای اسلامی شهر مصوب 1387/7/7 هیأت وزیران عوارض بر حق مشرفیت را به شرح زیر محاسبه و اخذ خواهد کرد.

.....

8: کلیه خیابان‌ها و معابری که قبل از اجرای طرح هادی احداث گردیده است، شهرداری به هیچ عنوان مجاز به پرداخت غرامت در صورت ادعای اشخاص نبوده و صرفاً حق مشرفیت از آنها دریافت نخواهد شد. در صورت پرداخت حق غرامت توسط شهرداری مشمول حق مشرفیت خواهند شد."

علیرغم ارسال و ابلاغ نسخه دوم دادخواست و ضامم آن برای طرف شکایت تا زمان رسیدگی به پرونده پاسخی ارسال نشده است.

در خصوص ادعای شاکی مبنی بر مغایرت مقرر مورد اعتراض با موازین شرعی؛ قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره 102/34300 مورخ 1401/9/23 اعلام کرده است که:

"رئیس محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
با سلام و تحیت

عطف به نامه شماره 9902098 مورخ 1399/12/6؛

موضوع بند 8 ماده 23 از تعرفه عوارض و بهای خدمات شهرداری سرعین در سال 1399، در جلسه مورخ 1401/8/12 فقهای معظم شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که به شرح ذیل اعلام نظر می‌گردد:

- اطلاق عدم لزوم پرداخت خسارت به صاحبان زمین بدون رضایت مالک، خلاف شرع شناخته شد. در خصوص حق مشرفیت نیز با استظهار اینکه منظور عوارض حق مشرفیت است، در صورت رعایت شرایط قانونی، خلاف شرع شناخته نشد."

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/20 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

با توجه به اینکه قائم‌مقام دبیر شورای نگهبان به موجب نامه شماره 102/34300 مورخ 1401/9/23 در خصوص جنبه شرعی مقرر مورد شکایت اعلام کرده است که: «طلاق عدم لزوم پرداخت خسارت به صاحبان زمین بدون رضایت مالک، خلاف شرع شناخته شد. در خصوص حق مشرفیت نیز با استظهار اینکه منظور عوارض حق مشرفیت است، در صورت رعایت شرایط قانونی، خلاف شرع شناخته نشد» و با عنایت به اینکه بر مبنای ماده واحده قانون نحوه تقویم ابنیه، املاک و اراضی مورد نیاز شهرداری‌ها مصوب سال 1370: «در کلیه قوانین و مقرراتی که شهرداری‌ها مجاز به تملک ابنیه و املاک اراضی قانونی مردم می‌باشند، در صورت عدم توافق شهرداری و مالک، قیمت ابنیه، املاک و اراضی بایستی به قیمت روز تقویم و پرداخت شود»، بنابراین با لحاظ اینکه در بند 8 ماده 23 تعرفه عوارض و بهای خدمات شهرداری سرعین برای اجرا در سال 1399 که توسط شورای اسلامی شهر به تصویب رسیده اعلام شده است که شهرداری به هیچ عنوان مجاز به پرداخت غرامت در صورت ادعای اشخاص نیست، بنابراین بند مذکور در حد مقرر در نظریه فقهای شورای نگهبان خلاف شرع است و مستند به بند 1 ماده 12، بند 1 ماده 87 و ماده 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می‌شود. این رأی بر اساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره 0104976

1402/5/3

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 14021390000993701 مورخ 1402/4/20 با موضوع: «بند 5 تبصره 1 ماده 14 تعرفه عوارض محلی سال 1400 شورای اسلامی شهر مراغه که بر اساس آن در احداث هرگونه مراکز فرهنگی و گردشگری پس از طی مراحل تغییر کاربری از سازمان جهاد کشاورزی، شهرداری نیز سهمی از ساخت عرصه پلاک اخذ خواهد کرد، ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/20 شماره دادنامه: 14021390000993701

شماره پرونده: 0104976

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای صمد کریمی منش

طرف شکایت: شورای اسلامی شهر مراغه

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند 5 تبصره 1 ماده 14 تعرفه عوارض محلی

سال 1400 مصوب شورای اسلامی شهرستان مراغه

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بند 5 تبصره 1 ماده 14 تعرفه عوارض محلی سال 1400 مصوب شورای اسلامی شهرستان مراغه را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

"شهرداری مراغه طی نامه شماره 1400/2/07/3112 - 1400/10/1 با استناد به بند 5 تبصره 1 ماده 14 تعرفه عوارض محلی سال 1400 مصوب شورای اسلامی شهرستان مراغه از صدور پروانه ساخت سردخانه که جزء صنایع تبدیلی کشاورزی می‌باشد خودداری و اعلام می‌نماید که برای تغییر کاربری طبق مصوبه شورا باید عوارض آن را پرداخت نماید و این در حالی است که اولاً مصوبه شورا مشمول تبصره 4 ماده 1 قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغی نمی‌شود. زیرا صنایع تبدیلی کشاورزی شامل تبصره 5 ماده 1 همان قانون می‌باشد و ثانیاً طبق اصل 105 قانون اساسی شورای شهر اختیار تصویب مصوباتی را که مغایر با قانون باشد ندارد که این امر موجب موانع بر سر راه تولید و اشتغال می‌باشد، لذا از آن مقام تقاضای رسیدگی و ابطال مصوبه شورای شهر مراغه را خواستارم."

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر است:

تعرفه عوارض محلی سال 1400 مصوب شورای اسلامی شهرستان مراغه

"ماده 14 -

.....

تبصره یک -

.....

5 - در احداث هرگونه مراکز فرهنگی و گردشگری از قبیل خانه‌های فرهنگی، کتابخانه، سینما، مراکز تفریحی و ورزشی از قبیل سالن‌ها و مجموعه‌های ورزشی، مراکز توریستی و اقامتی از قبیل کمپ‌های گردشگری و مراکز نمونه گردشگری مصوب، هتل‌های چهار ستاره و بیشتر و نیز هرگونه استفاده صنعتی، چنانچه کاربری این املاک تعیین نشده باشد و خارج از محدوده و داخل حریم شهر باشند، پس از طی مراحل مربوطه تغییر کاربری از سازمان جهاد کشاورزی (موضوع تبصره یک ماده یک قانون حفظ کاربری باغات و اراضی زراعی) شهرداری نیز سهمی معادل 20% سهم این ماده (30% سهم تفکیک به علاوه 30% سهم ارزش افزوده) را از ساخت عرصه پلاک که توسط اداره جهاد تغییر کاربری یافته محاسبه و اخذ خواهد شد."

علی‌رغم ارسال و ابلاغ نسخه دوم دادخواست و ضمائم آن برای طرف شکایت تا زمان رسیدگی به پرونده پاسخی ارسال نشده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/20 به ریاست معاون قضایی دیوان عدالت اداری در امور هیأت عمومی و با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

براساس ماده 2 قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها مصوب سال 1374 با اصلاحات بعدی، در مواردی که به اراضی زراعی و باغ‌ها طبق مقررات این قانون مجوز

تغییر کاربری داده می‌شود، هشتاد درصد قیمت روز اراضی و باغ‌های مذکور با احتساب ارزش زمین پس از تغییر کاربری بابت عوارض از مالکین وصول و به خزانه‌داری کل کشور واریز می‌گردد و بر مبنای بند 16 ماده 80 قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال 1375 با اصلاحات بعدی تصویب لوائح و برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می‌شود از وظایف شوراهای اسلامی شهر است و بر همین اساس بند 5 تبصره 1 ماده 14 تعرفه عوارض محلی سال 1400 شهرداری مراغه که به تصویب شورای اسلامی این شهر رسیده و متضمن پیش‌بینی دریافت سهمی توسط شهرداری است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

شماره 0106520

1402/5/9

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 140231390001064767 مورخ 1402/4/27 با موضوع: «بندهای شماره 01234015 و 01234016 از جدول مصوب جلسه مورخ 1400/9/24 شورای عالی مدیریت بحران که بر اساس آن سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و همچنین شهرداری‌ها به عنوان دستگاه مسئول نسبت به امر ساماندهی و ایمن‌سازی و لایروبی مسیل‌ها و رودخانه‌ها تعیین شده‌اند ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/27 شماره دادنامه: 140231390001064767

شماره پرونده: 0106520

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: شهرداری خرم آباد

طرف شکایت: شورای عالی مدیریت بحران کشور

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بندهای شماره 01234015، 01234016 و

01234019 از جدول مصوب جلسه مورخ 1400/9/24 شورای عالی مدیریت بحران کشور

گردش کار: شهردار خرم آباد به موجب شکایت نامه شماره 87482 مورخ 1401/8/24

اعلام کرده است که:

"همانطور که مستحضرد به استناد اصل 45 قانون اساسی رودخانه‌ها از مصادیق انفال بوده و در مالکیت دولت می‌باشند که متولی نگهداری آنان به عهده وزارت نیرو می‌باشد و در همین راستا شرکت‌های آب منطقه‌ای اقدام به فروش آب رودخانه‌های جاری در محدوده شهرها و همچنین فروش مصالح بستر آن به اشخاص حقیقی و حقوقی می‌نمایند و هیچ دستگاهی بدون اجازه آب منطقه‌ای حق هرگونه عملیات عمرانی و ... در بستر رودخانه‌ها را ندارد اما متأسفانه شرکت آب منطقه‌ای لرستان از انجام لایروبی - احداث دیواره - تنظیف و آزادسازی رودخانه‌های داخل محدوده شهرها امتناع می‌نمایند و آن را از وظایف شهرداری‌ها می‌دانند در صورتیکه به استناد بند (و) تبصره (8) قانون بودجه سال‌های 1399 - 1400، بند (ز) تبصره 8 قانون بودجه 1401 کل کشور، تبصره 4 ماده 2 قانون توزیع عادلانه آب، رأی شماره 18827 مورخ 1399/4/14 هیأت حل اختلاف دستگاه‌های اجرایی استان، نظریه‌های مشورتی شماره 77697 مورخ 1382/10/9 و 7/4293 مورخ 1360/5/10 قوه قضائیه، قاعده فقهی (من له الغنم فعلیه الغرم)، آراء صادره از دیوان عدالت اداری، بند (ز) ماده 174 قانون برنامه پنجم توسعه که اشعار داشته هرگونه هزینه از اعتبارات شهرداری‌ها برای دولت ممنوع است و از همه مهمتر استفتاء مورخ 1376/2/4 مقام معظم رهبری مبنی بر عدم پرداخت و کمک شهرداری‌ها به دستگاه‌های دولتی (مالکیت رودخانه‌ها دولت می‌باشد)، لایروبی - احداث دیواره حفاظتی - و تنظیف و آزادسازی حریم رودخانه‌های داخل محدوده شهرها از وظایف شرکت‌های آب منطقه‌ای می‌باشد به همین جهت شهرداری خرم‌آباد فاقد هر گونه ردیف بودجه‌ای نیز جهت امورات رودخانه می‌باشد. لذا با توجه به بند (ز) تبصره 8 قانون بودجه 1401 و تبصره 4 ماده 2

"با عنایت به اینکه برنامه سند راهبرد ملی مدیریت بحران کشور، برنامه ملی کاهش خطر حوادث و سوانح، برنامه ملی آمادگی و پاسخ و برنامه ملی بازسازی و بازتوانی در اولین جلسه شورای عالی مدیریت بحران با حضور رئیس جمهور به تصویب رسیده و به کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۲ قانون مدیریت بحران کشور ابلاغ گردیده است. موضوعات مطروحه و تکالیف ابلاغی آن از جانب سازمان مدیریت بحران کشور به عنوان دستگاه هماهنگ‌کننده با نگاه ملی و نه با نگاه بخشی و دستگاهی به منظور استفاده از تمام ظرفیت‌های موجود جهت خدمت‌رسانی و کاهش مشکلات و آلام مردم شریف و غیور ایران اسلامی در مواقع بحران و آثار و تبعات ناشی از حوادث صورت گرفته است.

علاوه بر مطالب مندرج در لایحه، ذکر این نکته ضروریست که تا به امروز در سرتاسر کشور به صورت امری عرفی و کاملاً مشخص شده، استفاده و بهره‌برداری از رودخانه‌ها و مسیل‌ها در شهرها به صورت عامه در بطن خدمات شهرداری‌ها قرار گرفته و موضوع جدیدی نبوده و وظیفه مضاعفی را به ایشان تحمیل ننموده، بلکه در واقع عمل به قاعده احسان را به صورت مشروع و کامل تعیین نموده است و با همکاری وزارت نیرو و پشتیبانی سازمان برنامه و بودجه و سازمان مدیریت بحران در راستای خدمت‌رسانی بیشتر به مردم صورت پذیرفته است.

با عنایت به [بندهای مورد اعتراض از جدول مصوب جلسه ۱۴۰۰/۹/۲۴ شورای عالی مدیریت بحران کشور] کلیه امور فرابخشی بوده و در کنار شهرداری‌ها وزارت نیرو به عنوان دستگاه همکار و پشتیبان مطالب سازمان برنامه و بودجه کشور و مدیریت بحران نقش بسزایی را در کمک‌رسانی به شهرداری‌ها ایجاد می‌نمایند.

مستند به بند (پ) ماده ۱۴ قانون مدیریت بحران، وزارت نیرو موظف به تهیه ساز و کارهای لازم جهت کنترل آب‌های سطحی (سیلاب) در سطح ملی و استانی با همکاری وزارت جهاد کشاورزی و وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) می‌باشد، مضمناً شهرداری‌ها با استناد به قوانین گذشته دارای وظایف در این حوزه بوده‌اند که در قانون مدیریت بحران تحقق این تکلیف از طریق وزارت نیرو و با همکاری سایر وزارت‌خانه‌ها تعیین گردیده است.

ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها بندهای ۲ و ۱۴ دلالت بر وظیفه مندی شهرداری‌ها در حوزه تنظیم، پاکسازی مسیل و اقدامات پیشگیری از سیل و خسارت‌های ناشی از حوادث دارد.

مستند به بند (ث) و (ج) ماده ۱۳ قانون مدیریت بحران کلیه دستگاه‌های موضوع ماده ۲ قانون موظف به تهیه ساز و کارهای کاهش خطر و آمادگی و پاسخ بوده و از آنجایی که مدیریت شهری (شهرداری‌ها و شوراهای اسلامی شهر) متولی ارتقا ایمنی شهروندان در سطوح شهری می‌باشند لازم است در قالب مواد فوق نحوه تحقق ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها (بندهای ۲ و ۱۴) را ارائه نمایند که تاکنون این مهم از سوی شهرداری خرم‌آباد تحقق نیافته است.

علاوه بر موارد فوق که گویای مسئولیت انجام لایروبی به عهده شهرداری‌ها می‌باشد و اینکه اختلاف مورد نظر فی مابین شهرداری‌ها و وزارت نیرو از دیرباز بوده و تا حال نیز لایروبی و ساماندهی این مقاطع از رودخانه‌ها توسط شهرداری‌ها انجام گردیده (قانون عرف) و مبنای لحاظ مسئولیت اقدام لایروبی در برنامه ملی کاهش خطر حوادث و سوانح توسط شهرداری‌ها بوده است، قانون‌گذار اختیاراتی را به ستادهای ملی، استانی و شهرستانی داده که سازمان به دلیل اهمیت فراوان حفظ جان شهروندان و اینکه انجام عملیات لایروبی در مقاطع بحرانی جزء فعالیت‌های اضطراری می‌باشد، این مهم را مورد توجه قرار داده است.

در نتیجه انجام لایروبی یک فعالیت اضطراری است. ستادهای ملی، استانی و شهرستانی می‌توانند متناسب با امکانات و تجهیزات، مسئولیت آن را به دستگاه دارای ظرفیت محول نمایند. لذا در محدوده‌های شهری دستگاه اجرایی که دارای لجستیک حداقل و بودجه مستقل باشد، شهرداری‌ها بوده که می‌توانند در جهت انجام عملیات اضطراری اقدام به موقع نمایند و این مهم که ارتباط مستقیم به حفظ جان شهروندان دارد از سوی ادارات آب منطقه‌ای شهرستان‌ها که فاقد لجستیک (به دلیل سیاست‌های نظام طی چند دهه اخیر مبنی بر فروش لجستیک و برون سپاری وظایف) و متکی به منابع دولتی هستند و پیش‌بینی ردیف اعتباری مورد نیاز در قالب بودجه سنواتی که ناپایدار می‌باشد قابل تحقق نمی‌باشد. ضمن اینکه بند ۱۴ ماده ۵۵ نیز به صراحت اقدامات پیشگیری از سیل و خسارت ناشی از حوادث را به عهده شهرداری‌ها گذاشته است."

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۴۰۲/۴/۲۷ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

قانون توزیع عادلانه و نظریه و آراء صادره از مراجع قضایی - دیوان عدالت اداری و ... کاملاً مشخص است تمام وظایف و امورات رودخانه‌های داخل محدوده شهرها از وظایف شرکت آب منطقه‌ای می‌باشد و ارتباطی به شهرداری‌ها ندارد. با توجه به اینکه به استناد اصل ۴۵ قانون اساسی و ماده ۲ قانون توزیع عادلانه آب مالکیت رودخانه‌ها در اختیار دولت می‌باشد لذا شهرداری شرعاً و قانوناً حق هیچ گونه هزینه‌ای برای امورات رودخانه‌ها را ندارند. از طرفی مصالح بستر رودخانه‌ها و آب جاری رودخانه نیز توسط شرکت آب منطقه‌ای فروخته می‌شود و هیچ دستگاهی نیز بدون مجوز آب منطقه‌ای حق اجرای هیچ طرحی در بستر رودخانه‌ها را ندارد و حتی بدون اجازه آب منطقه‌ای حق برداشت مصالح بستر رودخانه‌ها را ندارد طبیعتاً تمام امورات و نگهداری و ساماندهی آن نیز از وظایف مالک رودخانه‌ها یعنی دولت به متولی وزارت نیرو و به تبع شرکت‌های آب منطقه‌ای می‌باشد و علیرغم مصوبات و قوانین فوق‌الذکر شرکت آب منطقه‌ای از انجام وظایف خود نسبت به رودخانه‌های داخل محدوده شهر خرم‌آباد خودداری می‌نماید.

در همین راستا نیز ستاد بحران کشور برخلاف قوانین ذکر شده طی جدول‌های شماره ۱۲۳۴۰۱۹ - ۱۲۳۴۰۱۵ - ۱۲۳۴۰۱۶ جلسه مورخ ۱۴۰۰/۹/۲۴ شورای عالی بحران کشور مطالعه و اجرای طرح‌های ساماندهی و ایمن‌سازی و لایروبی رودخانه‌ها در داخل محدوده شهرها را از وظایف شهرداری‌ها دانسته که با مقررات و مستندات بالا و استفتاء مقام معظم رهبری مغایرت دارد علیهذا با توجه به قوانین مذکور تقاضای ابطال بندهای مورد اشاره مصوبه مورخ ۱۴۰۰/۹/۲۴ شورای عالی بحران کشور مورد استدعاست."

متن مقررهای مورد شکایت به شرح زیر است:

"کد: ۰۱۲۳۴۰۱۵

اقدامات اولویت دار: مطالعه و اجرای طرح‌های ساماندهی و ایمن‌سازی رودخانه‌ها در محدودهای جمعیتی روستایی

دستگاه مسئول: وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور)

دستگاه همکار: بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی

(سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری وزارت کشور)

دستگاه پشتیبان: سازمان مدیریت بحران کشور، سازمان برنامه و بودجه

خروجی مورد انتظار: ساماندهی و ایمن‌سازی رودخانه‌ها (۳۰۰ کیلومتر)

بازه زمانی: میان مدت

شاخص: درصد اجرای طرح‌های ساماندهی و ایمن‌سازی رودخانه‌ها در محدودهای

جمعیتی روستایی

کد: ۰۱۲۳۴۰۱۶

اقدامات اولویت دار: مطالعه و اجرای طرح‌های ساماندهی و ایمن‌سازی رودخانه‌ها در

محدوده‌های جمعیتی شهری

دستگاه مسئول: وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور)

دستگاه همکار: وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل‌ها، مراتع و

آبخیزداری وزارت کشور)

دستگاه پشتیبان: سازمان مدیریت بحران کشور، سازمان برنامه و بودجه

خروجی مورد انتظار: ساماندهی و ایمن‌سازی رودخانه‌ها (۳۰۰ کیلومتر)

بازه زمانی: میان مدت

شاخص: درصد اجرای طرح‌های ساماندهی و ایمن‌سازی رودخانه‌ها در محدودهای

جمعیتی شهری

کد: ۰۱۲۳۴۰۱۹

اقدامات اولویت دار: مطالعه و اجرای طرح‌های لایروبی رودخانه‌ها و مسیل‌های دارای

اولویت در داخل شهرها

دستگاه مسئول: وزارت کشور (شهرداری‌ها)

دستگاه همکار: وزارت نیرو

دستگاه پشتیبان: سازمان برنامه و بودجه، سازمان مدیریت بحران کشور

خروجی مورد انتظار: لایروبی و بازگشایی رودخانه‌ها و مسیل‌ها برای عبور ایمن

سیلاب‌های ۲۵ ساله (سالانه ۱۲۰۰ کیلومتر)

بازه زمانی: بلند مدت

شاخص: نسبت طول رودخانه‌ها و مسیل‌های لایروبی شده به طول کل رودخانه‌ها"

در پاسخ به شکایت مذکور، معاون امور حقوقی وزارت کشور به موجب نامه شماره ۱۸۲۰۲

مورخ ۱۴۰۲/۲/۶، لایحه دفاعیه رئیس سازمان مدیریت بحران کشور به شماره ۱۷۵۴۷

مورخ ۱۴۰۲/۲/۵ را ارسال کرده است. مشروح دفاعیات به قرار زیر است:

رأی هیأت عمومی

اولاً براساس بند (و) تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور مقرر شده است: «به منظور تأمین بخشی از کسری منابع مورد نیاز طرح‌های ساماندهی و لایروبی رودخانه‌های در معرض یا مستعد وقوع سیلاب، به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها و سازمان آب و برق خوزستان اجازه داده می‌شود بهره‌برداری از مصالح مازاد رودخانه‌ای را در قالب قرارداد مشارکت عمومی - خصوصی، به پیمانکاران واگذار و منابع حاصله را به ردیف ۲۱۰۳۰۱ واریز کنند و از محل منابع مزبور نسبت به اجرای اقدامات پیشگیرانه مرتبط با طرح‌های مذکور و بازسازی و رفع خسارات ناشی از سیلاب اقدام کنند. دستورالعمل اجرایی این بند ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت نیرو تهیه و ابلاغ می‌گردد.» ثانیاً بر مبنای جزء ۱ بند (ز) تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور مقرر شده است: «۱- به منظور پیشگیری و بازسازی خسارت ناشی از سیل و ساماندهی و لایروبی رودخانه‌ها و آب‌بندان‌ها و استخرها و لایروبی تالاب‌ها و سدها به شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها و سازمان آب و برق خوزستان اجازه داده می‌شود بهره‌برداری از مصالح مازاد رودخانه‌ای و خاک مازاد آب‌بندان‌ها را از طریق مزایده به پیمانکاران و بهره‌برداران شن و ماسه (با به کارگیری پیمانکاران دارای صلاحیت) به شرط واریز حقوق دولتی و رعایت ملاحظات محیط زیستی و حقوق ذینفعان و بهره‌برداران بخش کشاورزی واگذار نماید...» و بر همین اساس، شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها و سازمان آب و برق خوزستان متولی اصلی لایروبی رودخانه‌ها و آب‌بندان‌ها و استخرها و تالاب‌ها و سدها هستند. ثالثاً براساس قسمت آخر بند (ز) ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۸۹ پرداخت هرگونه هزینه از اعتبارات شهرداری به دستگاه‌های اجرایی ممنوع اعلام شده است. رابعاً براساس رأی شماره ۱۸۸۲۷ مورخ ۱۳۹۹/۴/۱۴ هیأت حل اختلاف دستگاه‌های اجرایی استان لرستان نیز عملیات لایروبی، احداث دیواره حفاظتی و آزادسازی حریم رودخانه‌ها در داخل شهر از وظایف ذاتی وزارت نیرو و به تبع شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها اعلام شده است. بنا به مراتب فوق و با عنایت به اینکه در بندهای شماره ۰۱۲۳۴۰۱۵ و ۰۱۲۳۴۰۱۶ و ۰۱۲۳۴۰۱۹ جدول معترض‌عنه، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و همچنین شهرداری‌ها به عنوان دستگاه مسئول نسبت به امر ساماندهی و ایمن‌سازی و لایروبی مسیل‌ها و رودخانه‌ها تعیین شده‌اند، لذا بندهای شماره ۰۱۲۳۴۰۱۵ و ۰۱۲۳۴۰۱۶ و ۰۱۲۳۴۰۱۹ از جدول مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۰/۹/۲۴ شورای عالی مدیریت بحران مغایر با مواد قانونی مذکور و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده ۹۳ قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب ۱۴۰۲/۲/۱۰) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره ۰۱۰۶۸۴۶

۱۴۰۲/۵/۷

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه ۱۴۰۲/۴/۲۷ مورخ ۱۴۰۲/۴/۲۷ با موضوع: «بند ۸ بخشنامه شماره ۱/۰۱/۱۰۱۸ مورخ ۱۴۰۱/۱/۱۰ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل که متضمن ممنوعیت مأموریت آموزشی ایثارگران است، ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: ۱۴۰۲/۴/۲۷ شماره دادنامه: ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۱۰۶۴۹۸۱

شماره پرونده: ۰۱۰۶۸۴۶

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای اسماعیل قویدل

طرف شکایت: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان اردبیل

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۸ بخشنامه شماره ۱/۰۱/۱۰۱۸ - ۱/۰۱/۱۰۱۸

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بند ۸ بخشنامه شماره ۱/۰۱/۱۰۱۸ -

۱/۰۱/۱۰۱۸ دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل را خواستار شده

و در مقام تبیین خواسته اعلام کرده است:

"با عنایت به سابقه اشتغال اینجانب به صورت قرارداد شرکتی از تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۹ لغایت ۱۴۰۰/۱۲/۱۱ مستند به بخشنامه [شماره] ۱۳۷۵۸ صادره به تاریخ ۱۴۰۰/۳/۱۹ از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور و سازمان اداری و استخدامی کشور در راستای اجرای بند (د) تبصره ۲۰ قانون بودجه سال ۱۴۰۰، در تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۳ از حالت قرارداد شرکتی به صورت رسمی قطعی و تحت عنوان متصدی خدمات عمومی مشغول به کار گردیدم. متعاقب این تبدیل وضعیت بنا به ماده ۶ قانون اصلاحیه ماده ۲ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران و بند (د) تبصره ۲۰ قانون بودجه سال ۱۴۰۰: «دستگاه‌های مشمول بخشنامه مجازند در صورت دارا بودن پست بلا تصدی متناسب با مدارک تحصیلی ایثارگران موصوف، اقدام به اعمال مدارک تحصیلی دانشگاهی آنان نمایند در صورتی که دستگاه مشمول فاقد پست سازمانی بلا تصدی متناسب با مدرک تحصیلی ایثارگر باشند. پست سازمانی (متصدی خدمات عمومی) به این دسته از ایثارگران تعلق می‌گیرد.»، لذا با عنایت به مستندات ارائه شده در پیوست مبنی بر انجام مراحل قانونی مسیر جذب و مجوزهای صادره از مراجع صلاحیت دار مبنی بر لحاظ مدارک تحصیلی اشخاص واجد صلاحیت و لزوم به کارگیری افراد متخصص و ارزشی در این پست‌ها الزامی بوده است، ولی سرپرست دانشگاه علوم پزشکی استان اردبیل علی‌رغم وجود الزام قانونی و نیز شرایط شهرستان بیله سوار از لحاظ امکانات و پرسنل متخصص و نیز وجود پست‌های بلا تصدی از جمله قسمت آی تی - تحلیل گر سیستم و سایر پست‌هایی که در حال حاضر در شبکه بهداشت و درمان شهرستان بیله سوار بلا تصدی می‌باشند طی بخشنامه‌ای به شماره ۱/۰۱/۱۰۱۸ به تاریخ ۱۴۰۱/۱/۱۰ و طی بند ۸ این بخشنامه به کلیه شبکه‌های بهداشت و درمان سراسر استان دستور فرموده و بیان کرده‌اند: «جلوگیری از هر گونه انتقال، مأموریت آموزشی، اعمال مدرک تحصیلی جدید یا تغییر پست سازمانی و ... (از تاریخ تبدیل وضعیت به مدت ۵ سال) الزامی بوده» اقدام به جلوگیری از اجرای قانون صدرالذکر کرده در حالی که علاوه بر مستندات مربوط به شرایط جذب و استخدامی بنده و نیز مدرک تحصیلی و سایر مدارک پیوستی و نیز وجود پست‌های بلا تصدی این اقدام سرپرست دانشگاه علوم پزشکی مخالف صریح قانون می‌باشد که نتیجتاً درخواست رسیدگی و نقض بخشنامه معترض‌عنه را دارم."

متن مقرر مورد شکایت به شرح زیر می‌باشد:

"بخشنامه شماره ۱/۰۱/۱۰۱۸ - ۱۴۰۱/۱/۱۰

.....

۸ - به دنبال تبدیل وضعیت مشمولین قانون حمایت از ایثارگران و با عنایت به نیاز دانشگاه به تداوم خدمت کارکنان مذکور در شغل و محل فعالیت قبلی، جلوگیری از هرگونه انتقال، مأموریت آموزشی، اعمال مدرک تحصیلی جدید یا تغییر پست سازمانی و ... (از تاریخ تبدیل وضعیت به مدت ۵ سال) الزامی بوده و پیگیری موارد خاص نیز منوط به تصمیمات اتخاذ شده در هیأت رئیسه دانشگاه و از طریق مجاری قانونی و اداری می‌باشد. واحدهای نظارتی وظیفه رصد و پیگیری و گزارش تخلفات احتمالی انجام شده در این خصوص را به عهده دارند. - سرپرست دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل"

در پاسخ به شکایت مذکور، مدیر امور حقوقی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان اردبیل به موجب لایحه شماره ۳۴/۰۱/۸۷۵۷۳ - ۱۴۰۱/۱۲/۲۸ توضیح داده است:

"به استناد بخشنامه شماره ۲۱۲/۳۴۵۸ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۱ معاونت توسعه مدیریت و منابع وزارت متبوعه و با توجه به شیوه‌نامه ضمیمه بخشنامه شماره فوق که در بند ۴ و ۷ و ۸ و ۱۳ مندرج در شیوه‌نامه مورد بحث با توجه به اینکه تبدیل وضع ایثارگران معزز صرفاً بر اساس مشاغل مورد تصدی بوده و پذیرش و بررسی درخواست تغییر عناوین کارکنان فوق صرفاً بر اساس موافقت و نیاز دانشگاه و یا دانشکده‌های علوم پزشکی امکانپذیر بوده که در این مورد نیازی به خدمات مشارالیه وجود نداشته و از طرفی بر اساس بند ۸ شیوه‌نامه مذکور با تغییر عنوان یا عناوین نیروهای قراردادی هیچ گونه نیروی جایگزینی به دانشگاه اضافه نمی‌گردد که در صورت تغییر عناوین و اعمال مدارک این قبیل نیروها وظایف و فعالیت‌های نیروهای مورد بحث بلا تکلیف خواهد ماند، لذا هیأت رئیسه دانشگاه نیز بر همین اساس و در راستای ایفای وظایف خطیر بهداشتی و درمانی در جهت ارائه خدمات بهینه به مردم شریف با تصویب بند ۸ در صورتجلسه هیأت رئیسه با تأسی از شیوه‌نامه مورد اشاره علی‌الخصوص بند ۱۳ شیوه‌نامه که پذیرش و اعمال مدارک تحصیلی کارکنان مذکور را به شرط موافقت دانشگاه و دارا بودن حداقل ۷ سال تجربه مقید نموده است. علیهذا با عنایت به مراتب فوق، رد شکایت تحت‌تعمین است."

کارگاه محل فعالیت و نوع فعالیت اتفاق نیفتاده است. حالیه سازمان و معاونت غذا و دارو به استناد بخشنامه‌های غیر قانونی خود از تمدید پروانه بهداشت کارگاه خودداری به عمل می‌آورد. نظر به اینکه سیاست‌های کلی نظام و رهبری و تاکید ریاست جمهوری رفع موانع تولید و پشتیبانی از تولید و اشتغال می‌باشد، صدور سه بخشنامه مصوب سازمان غذا و دارو وزارت بهداشت به شماره‌های 100/1888 - 1399/11/29 و 675/21972 - 1400/3/1 و 1400/1/18 - 675/2080 صد درصد در جهت خلاف سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی بوده و باعث تعطیلی کلیه کارگاه‌های فعال در سطح کشور که در قالب مشاغل خانگی با سرمایه‌های چند صد میلیونی تأسیس و راه‌اندازی شده‌اند و فعال می‌باشند و بیکاری هزاران کارگر خواهد شد. در بند 22 بخشنامه 100/1888 - 1399/11/29 در رابطه با محصولات غذایی مجاز به فعالیت در مشاغل خانگی، محصولات را نسبت به قبل محدود کرده‌اند، لذا کسانی که سال‌ها در زمینه محصول خاصی فعالیت داشته و بازاریابی کرده و شناخته شده‌اند، پس از این حق فعالیت در زمینه محصول تولیدی خود را نداشته و باید فعالیت خود را تعطیل کنند. پیرو همین بند 22 بخشنامه 100/1888 در بخشنامه 1400/3/1 - 675/21972 بند 3 مصوب شده بسته‌بندی و فعالیت در زمینه کالاهایی نظیر چای، زعفران، عسل، پسته و برنج و نظایر آن حتی برای افراد بومی ممنوع می‌باشد. یعنی چای کار شمالی یا شالیکار یا کشاورز زعفران یا باغدار پسته حتی اجازه بسته‌بندی محصول خود را هم ندارند و این مانع تراشی صریح برای تولید و ایجاد اشتغال می‌باشد، چه اینکه بسیاری از زنان سرپرست خانوار و افراد ضعیف جامعه سال‌هاست در این زمینه فعالیت و بازاریابی کرده و از این راه ارتزاق می‌کنند و توانایی و تخصص و آشنایی با فعالیت در زمینه محصول دیگری را ندارند.

در بند 2 بخشنامه 1400/1/18 - 675/2080 صراحتاً گفته شده که فعالیت مشاغل خانگی می‌بایستی صرفاً در آشپزخانه و محدوده واحد مسکونی و فقط توسط افراد خانواده انجام شود و به عبارتی اجازه گسترش در زمینه فعالیت خود را و تبدیل آن به کارگاه مجزا و بهداشتی خانگی را ندارند که چندین نفر دیگر را نیز همراه خود مشغول به کار کنند و ایجاد اشتغال نمایند که این نیز مخالف صریح محورهای پشتیبانی و احیای ظرفیت‌های راکد و افزایش تولید مصوبه یکصد و دوازدهمین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید در تاریخ 1400/1/21 می‌باشد. یعنی توسعه و گسترش فعالیت تولیدی برای مشاغل خانگی ممنوع و جرم است و باعث ابطال پروانه بهداشتی و سبب سلامت او خواهد شد.

در بند 16 و 17 بخشنامه 1400/1/18 - 675/2080 و پیرو آن در بند 9 و 10 بخشنامه شماره 1400/3/1 - 675/21972 مصوب کرده‌اند که کسانی که کارگاه تولیدی فعال دارند ظرف یک سال محصول تولیدی خود را مطابق با لیست جدید تغییر دهند و همچنین شرط تمدید پروانه بهداشت توسط معاونت غذا و دارو و تغییر مجوز ما از مشاغل خانگی به مجوز امور صنفی با همان پروانه کسب جهت کارگاه موجود قرار داده شده و تعهدی نیز به اجبار در این زمینه از بنده گرفته شده که به استناد نامه رسمی اتاق اصناف ایران به شماره 19/10592 - 1400/2/27 به دلیل اینکه اسناد ملکی کارگاه بنده و اکثر قریب به اتفاق کارگاه‌های مشاغل خانگی با کاربری مسکونی می‌باشد به هیچ وجه و تحت هیچ شرایطی امکان صدور مجوز صنفی برای این کارگاه‌ها وجود نداشته و امری غیر ممکن و محال است و مجوز صنفی صرفاً برای املاک با کاربری و سند تجاری و صنعتی قابلیت صدور دارد. حالیه چون تعهد و شرط مذکور به طور مطلق امکان تحقق نداشته و در توان هیچ کس نمی‌باشد لذا شرط مذکور شرط غیر مقدور بوده و به استناد صریح ماده 232 قانون مدنی شرط غیر مقدور شرطی باطل بوده و قانوناً با ابطال این شرط می‌بایستی پروانه بهداشت ما تمدید گردد.

لذا به استناد ماده 4 قانون مدنی و بند 1 ماده 12 و مواد 13 و 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری و مصوبات یکصد و هجدهمین جلسه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید به شماره 88983/60 بند (الف) قسمت 2/1 و 3/1 - 1400/3/30 موضوع حذف اصلاح یا تنقیح قوانین و تصویب‌نامه‌های مزاحم و مانع تولید و اشتغال هیأت وزیران تقاضای ابطال و اصلاح بندهای این سه بخشنامه سازمان غذا و دارو را دارم که مخالف صریح سیاست‌های نظام و رهبری و تأکیدات ریاست جمهوری می‌باشد.

متن بخشنامه‌های مورد شکایت به شرح زیر است:

الف - بخشنامه شماره 1400/1/18 - 675/2080 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو

"معاونت محترم غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی، خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور مدیریت محترم ضوابط بهداشت انسانی حوزه غذا و دارو و منطقه آزاد تجاری موضوع: نحوه اجرای دستورالعمل‌های ابلاغ شده در خصوص ساماندهی مشاغل خانگی با سلام و احترام

پیرو ابلاغ شماره 100/1888 - 1399/11/29 مقام وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مصوبه ستاد کشوری ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی مورخ 1399/10/23 منضم به دستورالعمل‌های مربوطه مقتضی است ضمن اجرای مفاد دستورالعمل‌های ابلاغ شده به منظور انسجام در عملکرد معاونت‌های غذا و دارو موارد ذیل مد نظر قرار گیرد.

پرونده در اجرای ماده 84 قانون دیوان عدالت اداری به هیأت تخصصی استخدامی دیوان عدالت اداری ارجاع شد و این هیأت به موجب رأی شماره 140231390000735626 مورخ 1402/3/24، ممنوعیت انتقال، ممنوعیت تغییر پست سازمانی و ممنوعیت اعمال مدرک تحصیلی جدید از مصوبه مورد شکایت را قابل ابطال تشخیص نداد و رأی به رد شکایت صادر کرد. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از طرف رئیس دیوان یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعی یافت.

"رسیدگی به تقاضای ابطال اطلاق ممنوعیت پیش‌بینی شده جهت مأموریت آموزشی ایثارگران مقرر در بند 8 بخشنامه شماره 1/01/1018 - 1401/1/10 دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل در دستور کار جلسه هیأت عمومی قرار گرفت." هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/27 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

براساس ماده 12 قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان انقلاب اسلامی مصوب 1374/2/31 کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون مکلف شده‌اند که با ادامه تحصیل جانبازانی که در استخدام دارند تا پایان تحصیلات دانشگاهی به صورت مأموریت آموزشی تمام وقت یا نیمه وقت موافقت نمایند. با توجه به حکم قانونی مذکور، اطلاق بند 8 بخشنامه شماره 1/10/1018 مورخ 1401/1/10 دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل که متضمن ممنوعیت مأموریت آموزشی ایثارگران است، در مواردی که به موجب قوانین و مقررات مربوط تسهیلاتی از این قبیل برای گروه‌هایی از ایثارگران پیش‌بینی شده، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

شماره 0002791

1402/5/9

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 140231390001065016 مورخ 1402/4/27 با موضوع: «بند 12 بخشنامه شماره 675/2080/د مورخ 1400/1/18 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو که عسل را مشمول عنوان فعالیت مشاغل خانگی قرار نداده و بند 3 بخشنامه شماره 675/21972/د مورخ 1400/3/1 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو که علاوه بر پسته و زعفران با تصریح به چای، برنج و نظائر آن، این موارد را هم به فهرست مستثنیات اقلام غذایی مشمول فعالیت مشاغل خانگی افزوده است از تاریخ تصویب ابطال شد» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/27 شماره دادنامه: 140231390001065016

شماره پرونده: 0002791

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای علیرضا قرارخسروشاهی

طرف شکایت: 1- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی 2- سازمان غذا و دارو

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند 12 از بخشنامه شماره 675/2080/د - 1400/1/18

و بند 3 از بخشنامه شماره 675/21972/د - 1400/3/1 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو

گردش کار: شاکی به موجب دادخواست و لایحه تکمیلی ابطال بند 22 از بخشنامه شماره 100/1888 - 1399/11/29 وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بند 2، 12 و 17 از بخشنامه شماره 675/2080/د - 1400/1/18 و بندهای 3، 9 و 10 از بخشنامه شماره 675/21972/د - 1400/3/1 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده است که:

"مجوز فعالیت و بسته‌بندی اینجانب که در خرداد سال 1398 توسط وزارت تعاون و به تأیید وزارت جهاد کشاورزی صادر گردیده تا سال 1405 اعتبار داشته و به بنده اجازه فعالیت در همین مکان و در زمینه همین محصول (چای ایرانی) را می‌دهد. از ابتدای صدور مجوز بسته‌بندی و صدور پروانه بهداشت برای محصول چای تا این تاریخ هیچ تغییری در

و جامعه در آن مقطع زمانی نسبت به تأمین شرایط بهداشتی اقدام نموده است و مکاتبات با متقاضیان نیز در همین راستا صورت پذیرفته است. در حال حاضر و با وجود مصوبات ستاد مشاغل خانگی (ابلاغیه شماره 100/1888) امکان ارائه خدمات به این گروه معدود در قالب مشاغل خانگی وجود ندارد. اما در راستای کمک و حمایت از کسب و کار به این افراد معدود فرصت یک ساله برای اخذ مجوز فعالیت از مراجع مربوطه (وزارت صمت یا اتحادیه‌های صنفی) برای فعالیت کارگاهی یا کارخانه‌ای داده شده است. لذا درخواست آقای علیرضا قرارخسروشاهی بدون دلیل و فاقد وجهت قانونی تقدیم دیوان عدالت اداری شده و از این حیث تقاضای رد شکایت مشارالیه را از آن مقام خواستارم.

علی‌رغم ارسال و ابلاغ نسخه دوم دادخواست و ضمائم آن برای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (طرف دیگر شکایت) تا زمان رسیدگی به پرونده پاسخی واصل نگردیده است.

در اجرای ماده 84 قانون دیوان عدالت اداری پرونده به هیأت تخصصی فرهنگی، آموزشی، پزشکی دیوان عدالت اداری ارسال و هیأت مزبور به موجب رأی شماره 140231390000710416 - 1402/3/22 بخشنامه شماره 100/1888 - 1399/11/29 وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بندهای 2 و 17 بخشنامه شماره 675/2080 - 1400/1/18 و بندهای 9 و 10 بخشنامه شماره 675/21972 - 1400/3/1 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو را قابل ابطال تشخیص نداد و رأی به رد شکایت صادر کرد. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافت.

رسیدگی به بند 12 از بخشنامه شماره 675/2080 - 1400/1/18 و بند 3 از بخشنامه شماره 675/21972 - 1400/3/1 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو در دستور کار هیأت عمومی قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/27 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

اولاً براساس بند 8 ماده 4 قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی مصوب سال 1389 با اصلاحات و الحاقات بعدی، تهیه دستورالعمل صدور مجوز مشاغل خانگی از جمله وظایف و اختیارات ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی است. ثانیاً بر مبنای ماده 6 قانون اخیرالذکر مقرر شده است: «کلیه دستگاه‌های عضو ستاد موظفند راهکارهای حمایتی، نظارتی و تسهیل‌کننده ایجاد و توسعه مشاغل خانگی مجاز را در قالب دستورالعمل، حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تدوین و جهت تصویب به ستاد ارائه نمایند.» ثالثاً به موجب ماده 8 قانون مذکور: «وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است ضمن شناسایی مشاغل و کسب و کار خانگی با کمک دستگاه‌های ذیربط، فهرست مشاغل مجاز خانگی را همه ساله به تصویب ستاد برساند.» بنا به مراتب فوق و نظر به اینکه پیش‌بینی و تعیین نحوه صدور مجوز، تمديد، لغو آن و تعیین فهرست اقلام غذایی مشمول فعالیت مشاغل خانگی به موجب دستورالعملی خواهد بود که به تصویب ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی رسیده و از طرفی بند 22 فهرست اقلام غذایی مشمول فعالیت مشاغل خانگی صرفاً پسته و زعفران را از شمول فعالیت مشاغل خانگی خارج کرده است، لذا بند 12 بخشنامه شماره 675/2080 مورخ 1400/1/18 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو که عسل را مشمول عنوان فعالیت مشاغل خانگی قرار نداده و بند 3 بخشنامه شماره 675/21972 مورخ 1400/3/1 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو که علاوه بر پسته و زعفران؛ با تصریح به چای، برنج و نظائر آن، این موارد را هم به فهرست مستثنیات اقلام غذایی مشمول فعالیت مشاغل خانگی افزوده است، به جهت عدم رعایت مفاد مواد 6 و 8 قانون صدرالذکر دائر بر ضرورت تأیید و تصویب ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، خارج از حدود اختیار مقام صادرکننده آن بوده و مستند به بند 1 ماده 12 و مواد 13 و 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 از تاریخ تصویب ابطال می‌شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم‌گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری

.....
12- در خصوص بند 22 فهرست مصوب اقلام غذایی، پسته و زعفران و عسل هرچند که ممکن است محصول بومی برخی مناطق باشند لیکن با توجه به نظر وزارت جهاد کشاورزی مشمول مشاغل خانگی نمی‌شوند. - مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو "

ب - بخشنامه شماره 675/21972 - 1400/3/1 مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو

"معاونت محترم غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی، خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور مدیریت محترم ضوابط بهداشت انسان‌های حوزه غذا و دارو و منطقه آزاد تجاری موضوع: توضیحات تکمیلی در خصوص بخشنامه 675/2080 موضوع صدور مجوز فعالیت مشاغل خانگی با سلام و احترام،

پیرو بخشنامه شماره 675/2080 - 1400/1/18 با توجه به موارد مطرح شده از سوی معاونت‌های غذا و دارو سراسر کشور در زمینه صدور مجوزهای مرتبط با فعالیت مشاغل خانگی به اطلاع می‌رساند:

.....
3- در خصوص بند 22 فهرست اقلام مشمول صرفاً محصولات بومی منطقه مد نظر بوده و پس از تصویب در کمیته فنی و قانونی معاونت غذا و دارو قابل اقدام است. بدیهی است کالاهای اساسی نظیر چای، زعفران، عسل، پسته، برنج و نظائر آن از شمول این بند خارج است. - مدیرکل فرآورده‌های غذایی و آشامیدنی سازمان غذا و دارو "

در پاسخ به شکایت مذکور، سرپرست دفتر بازرسی، رسیدگی به شکایات و امور حقوقی سازمان غذا و دارو به موجب لایحه شماره 661/24537 - 1401/3/25 توضیح داده است که:

"اولاً؛ با استناد به ماده 2 قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی مصوب 1389/2/22 مجلس شورای اسلامی، منظور از مشاغل یا کسب و کار خانگی آن دسته از فعالیت‌هایی است که با تصویب ستاد موضوع ماده 3، توسط عضو یا اعضای خانواده در فضای مسکونی در قالب یک طرح کسب و کار بدون مزاحمت و ایجاد اختلال در آرامش واحدهای مسکونی همجوار شکل می‌گیرد و منجر به تولید خدمت و یا کالای قابل عرضه به بازار خارج از محیط مسکونی می‌گردد. همچنین به موجب ماده 4 همان قانون تهیه دستورالعمل صدور مجوز مشاغل خانگی در اختیار ستاد یاد شده قرار داده شده است. ضمن اینکه ماده 8 قانون مارالذکر مقرر می‌دارد وزارت کار و امور اجتماعی موظف است ضمن شناسایی مشاغل و کسب و کار خانگی با کمک دستگاه‌های ذیربط، فهرست مشاغل مجاز خانگی را همه ساله به تصویب ستاد برساند. بنابراین همان گونه که ملاحظه می‌گردد سه قید در فضای مسکونی توسط عضو یا اعضای خانواده کالای قابل عرضه به بازار خارج از محیط مسکونی از مشخصه‌های مشاغل خانگی می‌باشد.

ثانیاً؛ برابر بند 8 ماده 4 قانون مذکور کلیه دستورالعمل‌ها باید به تصویب ستاد مشاغل خانگی برسد و مطابق با ماده 8 هر ساله فهرست مشاغل خانگی باید توسط ستاد مشاغل خانگی به تصویب برسد. با عنایت به موارد فوق‌الذکر موضوع ابلاغیه 100/1888 - 1399/11/29 مربوط به دستورالعمل‌هایی می‌باشد که در تاریخ 1399/10/23 به تصویب ستاد مشاغل خانگی رسیده است. در این ابلاغیه فهرست مشاغل خانگی مواد غذایی وجود دارد که برابر ماده 8 قانون به تصویب ستاد مشاغل خانگی رسیده است. بنابراین ابلاغیه 100/1888 - 1399/11/29 با رعایت ترتیب کامل قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی تدوین تصویب و ابلاغ شده است. سایر بخشنامه‌های ارسالی نیز در راستای تسریع و تسهیل در اجرای ابلاغیه مذکور صادر شده است و هیچ گونه مغایرتی با مفاد ابلاغیه 100/1888 مصوب ستاد مشاغل خانگی ندارد.

ثالثاً؛ لازم به ذکر است تا قبل از تصویب دستورالعمل‌های موضوع ابلاغیه 100/1888 - 1399/11/29 در خصوص مشاغل خانگی مواد غذایی هیچ گونه دستورالعمل و فهرست تصویب شده ایی توسط ستاد وجود نداشته است. تعداد معدودی از متقاضیان مشاغل خانگی بدون رعایت قیود مصرح در ماده 2 قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی اقدام به دریافت مجوز در قالب مشاغل خانگی نموده و متأسفانه ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی بدون توجه به ماده 2 و ماده 8 قانون یاد شده برای آنها مجوز فعالیت صادر نموده‌اند. این افراد تحت عنوان مشاغل خانگی اقدام به ایجاد واحد تولیدی در حد متوسط و به بالا در ساختمان‌های مسکونی نموده‌اند. وزارت بهداشت (معاونت‌های غذا و دارو) بر اساس وظیفه ذاتی و مطابق با قانون و در راستای اطمینان از عدم تهدید سلامت مصرف کنندگان

شماره 0105065

1402/5/9

بسمه تعالی

مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با شماره دادنامه 140231390001065285 مورخ 1402/4/27 با موضوع: «با اعمال ماده 13 قانون دیوان عدالت اداری نسبت به دادنامه شماره 140109970905812855 الی 140109970905812853 مورخ 1401/12/16 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موافقت گردید بر همین اساس بندهای شماره 6-3 و 6-4 و 6-7 و 6-9 و 6-10 و 6-12 و جداول شماره 1 و 2 و 3 مصوبه جلسه شماره 305 مورخ 1399/6/23 بند 8-3-4 مصوبه شماره 1 جلسه شماره 323 مورخ 1400/5/10، ماده 5 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 222 مورخ 1394/7/16 و بند 4-12 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 210 مورخ 1393/2/17 کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و بند 3 و ستون مرتبط با مبلغ تضمین درآمد جدول ذیل بند 1 تصویب نامه شماره 109351/ت/52467- مورخ 1394/8/20 هیأت وزیران از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت های تخصصی دیوان عدالت اداری - یداله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه: 1402/4/27 شماره دادنامه: 140231390001065285
شماره پرونده: 0200510_0106562

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکیان: شرکت های همراه هوشمند آینده، کیش سل پارس، آراین تل، توسعه فناوری ارتباطات نوین همراه، نگین ارتباطات آوا، پارسیان همراه لوتوس

موضوع شکایت و خواسته: تقاضای اعمال ماده 13 قانون دیوان عدالت اداری نسبت به دادنامه شماره 140109970905812853 الی 140109970905812855 مورخ 1401/12/16 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

گردش کار: 1- با شکایت شرکت های همراه هوشمند آینده، کیش سل پارس، آراین تل، توسعه فناوری ارتباطات نوین همراه، نگین ارتباطات آوا، پارسیان همراه لوتوس و به موجب دادنامه شماره 140109970905812853 الی 140109970905812855 مورخ 1401/12/16 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، بندهای شماره 6-3 و 6-4 و 6-7 و 6-9 و 6-10 و 6-12 و جداول شماره 1 و 2 و 3 مصوبه جلسه شماره 305 - 1399/6/23 بند 8-3-4 مصوبه شماره 1 جلسه شماره 323 - 1400/5/10، ماده 5 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 222 - 1394/7/16 و بند 4-12 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 210 - 1393/2/17 کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و بند 3 و ستون مرتبط با مبلغ تضمین درآمد جدول ذیل بند 1 تصویب نامه شماره 109351/ت/52467 - 1394/8/20 هیأت وزیران ابطال شده است که متن دادنامه مذکور به شرح زیر است:

"براساس قانون اجازه تعیین و وصول حق امتیاز بخش غیردولتی در زمینه پست و مخابرات مصوب 1392/8/19 مقرر شده است که در اجرای بند (ز) ماده 3 قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مصوب 1382/9/19 وزارتخانه مذکور مکلف است بابت فعالیت های ارائه خدمات پستی، مخابرات، فناوری اطلاعات و صدور مجوز ایجاد شبکه های ارتباطات و فناوری اطلاعات با تصویب هیأت وزیران، مبالغی به عنوان حق الامتیاز و حق السهم دولت و جریمه قانونی جبران عدم انجام تعهدات، وصول و به حساب خزانه داری کل کشور واریز نماید و به موجب قانون یادشده اختیار هیأت وزیران در تعیین حق السهم دولت منحصر در همین عنوان و مقید به تحصیل درآمد دارنده پروانه بوده و تعیین مبلغ تضمین شده تسهیم درآمد عملاً به معنای افزودن عنوانی جدید به حکم مقرر در قانون است. بنا به مراتب فوق که در رأی شماره 2823 مورخ 1400/10/28 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نیز منعکس شده، بندهای شماره 6-3 و 6-4 و 6-7 و 6-9 و 6-10 و 6-12 و جداول شماره 1 و 2 و 3 مصوبه جلسه شماره 305 مورخ 1399/6/23، بند 8-3-4 مصوبه شماره 1 جلسه شماره 323 مورخ 1400/5/10، ماده 5 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 222 مورخ 1394/7/16 و بند 4-12 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 210 مورخ 1393/2/17 کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و بند 3 و ستون مرتبط با مبلغ تضمین درآمد جدول ذیل بند 1 تصویب نامه شماره 109351/ت/52467- مورخ 1394/8/20 هیأت وزیران به دلیل اینکه در مقام الزام به دریافت مبالغی تحت عنوان تضمین درآمد یا تسهیم درآمد تضمین شده از دارندگان پروانه وضع شده اند، خلاف قانون و خارج از حدود اختیار بوده و مستند به بند 1 ماده 12 و ماده 88 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 ابطال می شود."

2- متعاقباً مدیرعامل شرکت همراه هوشمند آینده به موجب لایحه شماره 100/ص/1402/02 مورخ 1402/2/19، اعمال ماده 13 قانون دیوان عدالت اداری نسبت به رأی مذکور و ابطال آن از تاریخ تصویب را درخواست می کند که متن آن به شرح زیر است:

"معاونت محترم قضایی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

جناب آقای دکتر دربین

با سلام و احترام؛

همانطور که مستحضرید شکایت شرکت همراه هوشمند آینده مبنی بر درخواست ابطال ردیف 5 جدول موضوع بند 1 و مفاد بند 3 مصوبه شماره 109351/ت/52467- مورخ 1394/8/20 هیأت وزیران و بند 4/12 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 210 مورخ 1393/12/17 پیرو رأی 2853 الی 2855 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مورخ 1401/12/16 طی رأی شماره 14023139000026416 و به دلیل رسیدگی قبلی طی رأی 2853 الی 2855 مشمول صدور قرار رد گردید. ولیکن سازمان تنظیم مقررات از اجرای رأی مذکور (2853 الی 2855) استنکاف ورزیده و اشعار می دارد به دلیل آنکه در متن رأی مذکور اشاره به مقررات ماده 13 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری و ابطال مصوبه از ابتدا نشده است، این رأی قابلیت اجرا ندارد. در حالیکه در متن تمامی درخواست های این شرکت تقاضای صدور رأی بر طبق ماده 13 و ابطال مصوبه از ابتدا مورد استدعا بوده است و متن قرار رد دعوی که اشاره به رسیدگی پیشین دارد به صورت تلویحی و ضمنی به این نکته اشاره دارد که آن مقام محترم و هیأت عمومی دیوان عدالت اداری را مدنظر داشته اند (موضوع ماده 13 قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری) و به نظر می رسد که در تنظیم رأی سهو قلم انجام پذیرفته است، لذا از آن مقام محترم درخواست اصلاح و رفع سهو قلم از رأی مذکور و الزام سازمان تنظیم مقررات به تمکین و تبعیت و اجرای رأی و دستورات دیوان عدالت اداری و آن مقام محترم مورد استدعاست."

3- پرونده در اجرای فراز دوم ماده 35 آیین نامه اداره جلسات هیأت عمومی و هیأت های تخصصی بدواً به هیأت تخصصی صنایع و بازرگانی دیوان عدالت اداری ارجاع می شود و با نظر اتفاق آراء اعضای هیأت تخصصی مزبور بر موافقت با ابطال مصوبه از تاریخ تصویب در دستور کار جلسه هیأت عمومی قرار می گیرد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ 1402/4/27 با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری براساس رأی شماره 2853 الی 2855 مورخ 1401/12/16 و بر مبنای دلایل و مستندات مقرر در رأی مذکور حکم به ابطال بندهای شماره 6-3 و 6-4 و 6-7 و 6-9 و 6-10 و 6-12 و جداول شماره 1 و 2 و 3 مصوبه جلسه شماره 305 مورخ 1399/6/23، بند 8-3-4 مصوبه شماره 1 جلسه شماره 323 مورخ 1400/5/10، ماده 5 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 222 مورخ 1394/7/16 و بند 4-12 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 210 مورخ 1393/2/17 کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و بند 3 و ستون مرتبط با مبلغ تضمین درآمد جدول ذیل بند 1 تصویب نامه شماره 109351/ت/52467- مورخ 1394/8/20 هیأت وزیران صادر کرده است. با توجه به طرح تقاضای اعمال ماده 13 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 نسبت به رأی مزبور و تسری اثر ابطال مقررات موضوع آن رأی به زمان تصویب، موضوع در جلسه مورخ 1402/4/27 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مطرح شد و مورد بررسی قرار گرفت و اکثریت اعضای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری بر مبنای اختیار حاصل از حکم مقرر در قسمت دوم ماده 35 آیین نامه اداره جلسات هیأت عمومی و هیأت های تخصصی دیوان عدالت اداری مصوب سال 1393 با اعمال ماده 13 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 نسبت به رأی شماره 2853 الی 2855 مورخ 1401/12/16 هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موافقت کردند و بر همین اساس بندهای شماره 6-3 و 6-4 و 6-7 و 6-9 و 6-10 و 6-12 و جداول شماره 1 و 2 و 3 مصوبه جلسه شماره 305 مورخ 1399/6/23، بند 8-3-4 مصوبه شماره 1 جلسه شماره 323 مورخ 1400/5/10، ماده 5 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 222 مورخ 1394/7/16 و بند 4-12 مصوبه شماره 2 جلسه شماره 210 مورخ 1393/2/17 کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات و بند 3 و ستون مرتبط با مبلغ تضمین درآمد جدول ذیل بند 1 تصویب نامه شماره 109351/ت/52467- مورخ 1394/8/20 هیأت وزیران مستند به بند 1 ماده 12 و مواد 13 و 88 قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال 1392 از تاریخ تصویب ابطال می شود. این رأی براساس ماده 93 قانون دیوان عدالت اداری (اصلاحی مصوب 1402/2/10) در رسیدگی و تصمیم گیری مراجع قضایی و اداری معتبر و ملاک عمل است.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - حکمتعلی مظفری